

שיח שרפי קודש

דוקא: כי הפעולה אינו נמסר רק ביד הקב"ה. וקבל את דברי הרה"ק וכו' הר"ר בונם ז"ע ומאו והלאה ה' כמקדם, והבן:

רסה) כתב לי ש"ב הרחיע מוהר"ר

נתן נטמעה הכהן

שלימ"א האבד"ק קאלביעל

וז"ל קבלתי מאיש אמונים אחר ושמו

ר' יעקב יצחק ששמע בעצמו

מפיה ה"ק ר' שמשון זצלה"ה שה'

אבד"ק גאווארטשאוו שסיפר שדרך

המניד הקדוש מקאזניץ זצלה"ה.

ה' לברך את האורחים שלו באחרון

של פסח שה' תותכים ראשיהם תחת

ידו הקדושה, וכאשר תחב הרב בעל

עשרה למאה אבי מרן הר"ר בונם

זצלה"ה ראשו תחת ידו הקדושה

של המניד הקדוש זי"ע סילקה

תיכף ואמר לו בזה"ל אותך איני

צריך לברך כי בנך החיך הי"ד

בונם זי"ע יש בכוחו די לעשות י"ד

טובה הראוי אף אם תהי' ח"ו במדרגה

התחתונה שיוכל להיות ע"כ:

רסו) עוד שמעתי שפ"א אמר מרן

הקדוש הר"ר בונם

זצלה"ה בעת סעודה ג' של שבת

שבאם ה' יודע שע' מופתים יחזיר

את ישראל לטוב ה' מעמיד את

האיגנות שר העיר דאנציג באכצע

רחוב עיר פרשיסחא, ע"כ מהרב

הג"ל:

ע"כ מהה"ק הר"ר בונם זצלה"ה

מפרשיסחא זי"ע ועכ"א:

אצלו מהיום ולהלאה עם איזה מבוקש

כי פ"א נכנס אצלו איש עני ואביון

להתנצל לפניו נזרל דחקותו. ומחמת

הרחמנות שר עני ואביון הנ"ל ציוה

לו הרה"ק וכו' הר"ר פישעלי זי"ע

שיקח צעמיל על הלאטריע ובטח

יעזור לו השי"ת שיזכה בנורל. וכן

עשה האיש עני הנ"ל. ולא זכה

בנורל. א"כ רואה שאין צייתין אותו

בשמים. משום זה פקד בפקודתו

שאינו רוצה שיכנסו אליו אנשים

לפעול עבורם בקשחם בבני חיי

ומזוני. ויהי כהשמת הרה"ק וכו'

הר"ר בונם את דבריהם, אמר שאני

אכנסם ואראה שיהי' הכל על מכונם

הראשון. ונכנסם ושאל קושיא אחת

להרה"ק וכו' הר"ר פישעלי והו

במקום אחד אמרין (כתובות דק"ג)

צדיק נוזר והקב"ה מקיים ובמקום

אחר אמר (כתראי פכ"א) והוא

בתפלת שחרית מי יאמר לו מה

תעשה ומה תפעל הרי הם כסותרי

אהרדי. אלא שהכל אמת. כי באמת

הצדיק נוזר והקב"ה מקיים אך אין

להצדיק לומר עצה דהשי"ת באיזה

אופן שיהי' הרבר הזה כי הרבה עצות

ואופנים ושליחים למקום ודבר זה

אין כח ביד הצדיקים. והו פ"י מי

יאמר לו מה תעשה ומה תפעל האיד

שיהי' הפעולה. זה אין בכח שום

בריה לומר לו. וזה האיש עני הנ"ל

בוודאי יהי' עשיר מחמת נזרת

הצדיק, אך לא ע"י פעולת הלאטריע

העתק מפנקס הישן דהחברא קרישא דק"ק פרשיסחא

רסו) ע"זה במוסכם אצל כבוד בני חברא קרישא בדבר המעות סך אלף

ושלשה מאות זהו מח"י הרבני הנניד מו"ה יעקב משה כ"ץ

זח"י הרבני הנניד מו"ה יתורא ליב כסה"מ שנשלשו על צד חיתר עסקא

עשרה זהו סמאה לשנה דהיינו מח"ה פסח דשנת תקנ"ג עד ח"ה פסח

שנת תקנ"ד וכ"ז שיהי' המעות הנ"ל בידם כזה יתנו רוח"י מירי שנה בשנה

וישלמו הרווח"י עפ"י קוויטליך מח"י השלשה נבאים מה שיהי' בשנה ההוא

והשמי"ח הנ"ל מונח ת"י הרבני הנניד מו"ה יחזקאל סג"ל מאפמא והקרן לא

ישלמו

שיח שרפי קודש

58

ישראל מחרים ומריל הנל כ"א שיהא להם כתב בעשרה חתומי מבני ח"ק כל הנל נעשה בסוסכם אצל בני ח"ק יום נ' מ' סיון תקנ"ז לפ"ק. נז' אברהם מאפטא סג"מ דק' פרשיסחא יצ"ו (הוא הרה"ק המניד מק"ק פרשיסחא)

ונאום הק' משה במו"ה יהודה לייב ז"ל.

ונאום יעקב משה בהר"ר אברהם כ"ץ ז"ל.

ונאום יהודא לייב בהסננו סהור"ר מענדיל ז"ל.

ונאום הק' יצחק בהסננו הרש"ל ז"ל.

ונאום הק' יהושע בהר"ר דוד ז"ל.

ונאום הק' דוד בסהור"ר יעקב משה כ"ץ נ"י.

ונאום הק' דוד במו"ה משה נ"י.

ונאום הק' ישראל ב"ס יעקב משה כ"ץ.

ונאום הק' שמחה בונם בהר"ר סהור"ר צבי הירש נ"י מוואידסלוב.

(הוא הה"ק הרבי ר' בונם סק' פרשיסחא).

התחבר א"ע ה"ה האב"ד מ' אברהם משה בהרב מ' שמחה בונם נ"י והבטיח ליתן סך שני אדומים ונתן תיכף סך שנים עשר זה"ר

ואי"ה בח"ה דפסח דשנת תקע"ט יתן נ"כ שנים עשר זה"ר, ובח"ה דפסח תק"פ יסלק נ"כ שנים עשר זה"ר ואחר שיסלק סך שני אד"ר יהי כאחד מבני הח"ק וקודם שיונח בקופי יתן רבש כאשר יושת עליו בח"ק.

בחה"מ דפסח נתן י"ב זה"ר בחה"מ דמוכות נתן י"ב זה"ר סילק הכל.

נ"ח א"מ מי דבש:

למחר יום כ' ח"ס מוכות מקפח"מ:

יום הנ"ל התחבר ה"ה הרב החסיד מ' אברהם משה בהרב הקדוש מ"ה שמתה בונם וצלה"ה את בנו היניק צבי מרדכי שיחי לאי"ש והתחייב ליתן בכל ח"ה שני זה"ר מעות וחצי טאפ דבש ואי"ה כשיהי' בר מצוה התחייב ליתן שמונה עשר זה"ר ואי"ה קודם החופה נ"כ שמונה עשר זה"ר ובח"ה הראשון אחר החתונה יתן מ"ד כאשר יושת עליו בני החברה ואזי יהי' כאחד מבני החברה לכל חלוקת הכבוד. ח"ה מוכות פ"ח סילק.

ח"ה פסח פ"ח סילק:

מהה"ק הר"ר מנחם מענדיל וצלה"ה זי"ע מקאצק:

כתב לי שני הרה"ג וכו' מהר"ר צבי יחזקאל מ"ז שליט"א

האב"ד פלונסק בשם הרה"ג כו' ה"ד יוסף לעזינגשטיין שליט"א

האב"ד סעראצק אשר כתב אלי, נתן לי רשות להעתיק וזי"ע

דפס' הה"ק הרמ"מ וצלה"ה מקאצק ה"י ניכר

בילדותו שהוא אש להבה, עורמו ילד ה' ריני על רשונו הפסוק הנה, לבי ובשרי ירגנו אל אל חי, ולפעמים רקד מזה תוך מיט ועפר בהתבטלות חרשיו ונפל שם. בהיותו בן ג' הכיר את בוראו. שפ"א העמיד לעצמו חדר קטן מקנים קטנים בחור ועפר. כדרך התינוקת, הגידו לו, מענדילי עפ"י חשבון יחסר לך קנים לגמור זה הכנין. בשמעו זאת צעק אבקש מ"ד אל"ק שיסלא לי זאת. וצעק על

שיח שרפי קודש

התנור, בהכאת ידיו, וכדומה כאיש מבוהל ח"ו, ועשה עצמו כעפר ואפר כדי שלא ישער המלמד. עד שאמר לו המלמד ירעתני שכל שנעונך הוא רק כדי לדמות האדם. אבל אותי לא תרמה. כי הרבי הקדוש מלובלין זי"ע צוה עלי להביאך אליו, ומיד נסע לובלינה. אביו ח"ד ליבוש זל בא אחריו וצעק עליו למה סנית מנהג אבותיו. השיב כתיב מקורם זה אלי ואנוהו ואח"כ אלקי אבי וארוממנהו:

רעא) הוא החל ללמוד בננה לפני הנאון הרב בעל משנת חכמים בהתמדה ולא השניח להמניעות שהי' לו מחביריו שהתלוצצו בחסידים. אחריו נשא אשה בטאמשוב סוחר עורות עם שרתוף א'. ולא הצליח במסחרו, גם בטאמשוב התפלל בביהמ"ד הה"ק ח"ד יוסי' יאריט' שובר וצליחה, אך להיותו אז בדרכי רבו היהודי הקדוש זי"ע להתפלל שחרית בזמן המאוחר מכל, החלו לדרשו צבאמ"ד דשם. ולא השניח כלום ע"ז:

ערב) פ"א בא אליו הרב מ' משה אלעזר זצ"ל מואקלקוב והשתדך עם הה"ק הרמ"מ זי"ע שאל אותו על הדירות של זקנו הה"ק מואקלקוב וצליחה בעל לקוטי סהר"י מי יושב בהדירות. השיבו רמ"א הג"ל, כי מושכרים לחישים. אמר הה"ק הרמ"מ וצליחה בגמ' אמרו עתידין בתי צדיקים שיחרבנו. הלא נוכל לתקן אך הפי' שישבו בבתיהם אנשים שאינם סתוונים: רעג) הק' הרמ"מ וצליחה מקאצק אחרי פטירת רבו

מפרשיסחא, נסע פ"א לדודי הרב חסיד והטהור מ' יהושע זלזוה ת"ד עליו דברים שיהי' סתלמידיו. כמה שעות, ללא העיני. אמר, חסידות

כל איש ואיש שהוא שקר אם עשה דבר שלא כהגון. כי הכר שנאוהו. ולפעמים הי' חסר לו לחם לאכול וזלזל כי מצא איש כגילו שם. בנימין שניידר, שנב הוא הי' בדרכו כה. ועל שמו קרא שם בנו בכור לאמו שהי' חתן ההצחק הר' אברהם מדרכי וצליחה בתנאון הקדוש הרי"מ וצליחה מגור:

רסט) בעת שנחגל שמוכב למקוב סולדתו לעיר גוריי. בא לבקר את רבו הראשון שגמרו צורת האותיות עד חומש. ועד ככלד. שאלו רבו השני מדוע לא באת אלי נ"כ, האם תרפה הי' לך. השיבו אתה למדת עמי נ"כ דברים שיש להשיב עליהם כי פירושים זה אומר בכה. וזה אומר בכה. אבל הראשון למד עמי תורת אמת שאין להשיב עליהם, וזה נשאר אצלי. רכן מחויב אני לכבודו, והבן: ער) בלובלין זרח רבינו הקדוש הרבי מלובלין

זי"ע ועכ"י, ונסע מלמד אחד מגוריי ללובלין אמר לו הרבי הק' זי"ע בעירך נמצא ניצוצ קודש תראה לחקור אחריו. וזהביאחו לידו, המלמד לא מצא מי שיגדל בעיניו כי את הרמ"מ מקאצק זי"ע הי' אז בחור. והחזיקוהו לאיש מבוהל ח"ו (כמ"ש ה יא וסר מרע משתולל) לבנות עצמו. וזולתו, גם לא ראוהו לומד כלל, והתיישב עצמו המלמד, לישן בבהמ"ד. אולי נמצא שם א' מהעיר שיוכל לשום עינוע ליו. ויהי אחר חצות לילה ראה כי הבחור הקדוש הרר"מ זי"ע בא יחידי וכמד נב' בהתלהבות גדול על רגל א'. עד שהי' נראה כי עליו כוון הרבי, אך הי' חושב אולי מקרה היא, עד שראה כמה לילות אז החל המלמד לעשות שיעור ופיהק (היסן נעניצין) אז הרגיש אותו בחור כי אחר נמצא שם, והלך למקום

שיח שרפי קודש

גדול, ואחר שמתה עליו בתו ד"ע, לא הי' יכול לשבת בביתו מפני הצער והגעגועים, נסע להח"ק מקאצק זי"ע, ולא הודיע ענייניו, בבואו לקודש פנימה, שאל אותו הח"ק נמ' לפרש, ופירש בטוב, שאל אותו אי"כ דברי התוס' תמוה, ונדחק לפרש כל שאכותיו, אזי השיב לו הח"ק אי"כ שהכל בסדר, וישר. וצדק, בודאי הקב"ה נ"כ ישר וצדק פעלו, והתנחם ונתרבק אליו. והח"ק הי' מחבבו לגדול האמת שהי' בו:

רעמ) פ"א אמר הח"ק הנ"ל שהכיר הברדימשובר (הוא בעל קדושת לוי הח"ק מברדיטשוב זי"ע) ע"ה אחד ואמר אני ראיתיו, והי' נראבעד, והי' כוונתו שהי' בעל בשר אך לא הזהיר בלשון ואמר בלי"א נראבעד, והקפיד עליו הח"ק מאוד ולא דיבר עמו עוד, ונפטר אותו האיש בקרוב ד"ע, כינו וראו גודל קדושתם:

רפ) פ"א הי' בביתו חסיד א' מסעויבוב, וסיפר לפניו כי הח"ק הרבי מאפטא זי"ע, אמר פון דיא יוהך (הרוטב) פון פסח האב איך ש מירה אויף אַנאנץ יאהר. ופ"ה הח"ק הרמ"ט וצללה"ה כי השם של פסח, כי מלאכיו יצוה דך, וס"ת יוה"ך, וזו השמירה לכל השנה: רפא) אמר הח"ק הנ"ל ויקחו לי תרומה, כשרוצים ליקח עצמם להשי"ת צריך לתרום ולהפריש עצמו מהמותרות:

רפב) עוד אמר זמן סתן תורתינו ולא א' קבנת תורתינו, אז הי' זמן נתינה אבל הקבלה היא בכל עת, גם אז הי' הסתן ת"ה שות לכל, אבל הקבלה לא קבלה בשות לפי ערך המשי"ת:

רפג) עוד אמר הח"ק הנ"ל, הנוהר פמשתו חסן מובטה לו

שלא

קודש הוא ואם אין מכווין לקבלת מהרה לא יועיל הטבילה. (עפ"ב דחולין ומקוואות), משא"כ לחולין: רעו) פ"א נסע הח"ק הרמ"ט זי"ע עם הח"ק הר"ר בונם וצללה"ה לשאוף אויר ולמייל ע"פ השרה, ראה הח"ק הרמ"ט וצללה"ה כת איכרים, ופגלים בירם, לקצור חטים. קרא אחר מהם אליו והראה להח"ק הר"ר בונם זי"ע כי מתחת למדיו לבוש התכריכים. והוא מעולם הרמיון. ופטרותו למקום:

ערו) הח"ק הרמ"ט זי"ע הנ"ל, לא הק' לישן או לפשוט מלבושיו. רק תוך לימודו ועבודתו, נפל וישן, וכמעט הלך כמה שנים בחלוק א':

רעו) בעת נתפרד הנאון מ' חיים מפלונסק ז"ל מפרשיסחא ונתקבל לאבר"ק משעכנאווצוחדש, פילפאוויר ריינארד שאלוהו חכמי ליטא על חברותי' מהות תורתם, והשיב להם תיכיר יצחק מווארקי וצללה"ה הוא למדן. הררי"מ מווארשא וצללה"ה הוא עליו. הרמ"ט ממאמשוב וצללה"ה אין חביריו יכולין לעמוד על סוף דעתו. ע"כ: רעו) הקשה הרח"ק הנ"ל, להח"ק הרמ"ט זי"ע מווארקי

חשית אמר למשה ושמעו לקולך (שמות נ' יח) וכתוב ולא שמעו אל משה (שמות ר' ט') ותיין לו הח"ק הר"ר מנחם מענדל מווארקי וצללה"ה כי שמיעה מלשון הכנה כמ"ש (דברים) נוי אשר לא תשמע לשונו ומחמת שהי' קוצר המשיג ועומק המושג לפי דעתם לא הבינו, והכן:

רעו) הג"מ מענדל האבר"ק זי"ע ודינסקוואלי (אחי בת"ט צ"ה האבר"ק ואקרימיטין) בת"ט ליפמאן פליפא, הי' מתנגד

השינדרין כמו על התוף, האיש צעק ראו הנה יושב על הנג, ובאותו רגע שהתחיל להביט והנה נשמע קול סגנ אחר כמו על התוף, ועוד כהנה, וכן בא לביהמ"ד רואה ואינו נראה. בלינה אחר הלימוד ברבים, זורק מים על אחד ואבנים על השני, וקש עם אדמה וכמו כובע מים. והי' זה מפורסם הלך. הה"ק הרמ"מ זי"ע בא לפרציווא סיפרו לו זאת. ומאז לא נשמע ולא נראה מאומה: (רפז) פ"א קצף על רבנים, וכא אליו אז רב גדול, אמר לו (ירמ' ב') גם כי תרבי לך בודית ונתר נכתם עונך, לך להמראה (שפיניק) ותראה כמה מוכער (פאסקארניק) אתה. עכ"ז א' פ"א על אנשיו, יט תחתי ע' סנהדרין והי' בכחו להתיר תקיעת שופר בשבת לפי הרמב"ם ז"ל:

(רפח) פ"א בא הנה"ק מ' יעקב דוד זצ"ל האבד"ק קאזיניק, עוד בהיותו מו"צ בק"ק מעזריטש, והוא הי' סתלטידי הה"ק הרש"ל מרענשטא וצללה"ה, שאז אותו סח שלום רבך אני אוהבו מאוד אבל מה צועק להקב"ה לשלוח את המשיח למה אינו צועק לישראל שישבו, וזהו (פ' בשלח) כה תצעק אלי, רבר אל בני ישראל:

(רפז) בשנת תרי"ז מלחמות סעוויסטאפ, שלקחו י"דים לאנ"ה. ועוד נזירות קשות ר"ד ואח"ז יצאו לחירות, ושלא יקחו לצבא י" שנים, נסעה הצדיקת הרבנית פינגא ע"ה אשת החי' הר"מ וצללה"ה מווארשא לניסה הה"ק הרמ"מ וצללה"ה בקאצק וכשר זאת, לא נהפ"ל מאומה, ואמר הה"ק ר' בנימין זי"ע מלובלין, שדולי זאת הי' נאולה הטובה מזה:

על

שלא יחטא, אמר שהבטוח על לא יחטא איז משמרין אותו מסשהו חסין ולו"א הנוהר:

(דפד) בקידושין (דף נט) תוס' ר"ה ע"ז כו' הק"ו,

ראה את המציאה, דאמ"א לא ליהוי עני המהפך בחררה, ותירץ הה"ק הרמ"מ זי"ע, דהמעם דהוי רשע, ודאוי בן אדם לבטוח בד' שיומין לו. ולא לירד לאומנתו וחיותו של חבירו, וכיון שאין בוטח הוי רשע, וא"כ בראה את המציאה, הי' הראשון ראוי שלא יפול על המציאה ולבטוח בד', שבודאי אחר שזכה בד"א ותני שלו, ודאי לא בא אחר לנולו, והוא לא בטח, ועשה התחבטות שיח' שלו, א"כ הראה להשני ג"כ שלא לבטוח בד', לכן לא נקרא השני רשע והבן ודפח"ח: עוד אמר. בכל לבבך בשני יצרך שאם אין, לו היצה"ר קשה העבודה, וכשרוצה אז גם החלק הרע עוזרו, ולכן נברא כמ"ש בזה"ק שגם היצה"ר רוצה שיעבוד האדם הש"ת, והוא בא רק לנסות, ורוצה שלא ישמע לו, והיה"ר שבביעור חסין על היצה"ר הוא ענין אחר: (דפה) עוד אמר, שהבעש"ט נבג"מ בא לתקן מ"ש ותתי

יראתם אותי מצות אנשים מלומדה שיעבדו הש"ת בלב. ועבודתו הלך טפאראלי וואהלן, (הסגיר מסעזריטש זי"ע) ואח"ז לנאליציין (נועם אלימלך זי"ע) ומשם לפולין, ואמר דהה"ק ר' ברוך וצללה"ה מסעזריטשין לקרב אנשי ליטא. לזה הדרך:

(רפז) שמעתי מהרה"ג מו' דוד ז"ל האבד"ק ראשאש,

חארוזי, כי בפרציווא המסוכה לקאצק, הי' רוח ולץ, ועשה דברים תמוהים. פה ראהו א' יושב על נג בית. ועץ גדול בידו מכה על

שיח שרפי קודש

שיצא רחוק, ולקרא הרוח אל ביתו: רצב) אחד בא לפניו. לבקש עצה להיות שהוא סוחר ויושב בחנות ובאים שם עכ"ם ונקיבות מה לעשות. אמר לו ומה אתה עושה לזה אמר יש לי ספר התניא*) מהה"ק מלאדי וצללה"ה ואני לומד אותו שם. השיבו הה"ק זהו אלקות אבל ראוי מעת קוראך שטע ישראל בבוקר תהי' לך אהבת ד' ויראתו עכ"ם עד שתקרא פעם שנית: רצב) פורים בסעודת היום. פתח ואמר. המגיד הק' מקאזיניץ זי"ע אמר יאקע פורים. טאקי לוי שבזרים. ביאר כי ב' שמות ... ה'. ותכה, והיחייב הענין וישב יותר מיד שעות בהפשטות ענין זה:

כשבא

רצב) על חתונת בנו הקדוש ה"ר בנימין זי"ל, חסתינו על הה"ק הרמ"מ וצללה"ה זי"ע אביו הקדוש כמה שעות שיצא להתופה שבחצר, עד שנכנס אליו מחו' החי' הקרי"מ וצללה"ה כי הכלה היתה בת בנו הרמ"ק מ' אברהם מרדכי וצללה"ה מווארשא. והי' ירא לנשת אריו עד כי הגיד לו הה"ק הרמ"מ זי"ע כי נשתתה שהוצרך להזמין יריא הה"ק הר"י מווארקא וצללה"ה להיות על שמחתו: רצב) פ"א הי' דופק בפתחו, ולא נראה שום איש, רק במים שבאנמי החצר הי' נראה כמתנלנל ונוע, ונפל פחד מאוד על החסיד הק' ר' הירש מטאמשוב וצי"ל, ובא להבית חדר, וצוה עריו

י) אדה הדברים אשר יאלו מפיו הקדוש של כ"ק הרה"ק וכו' הרכ רש"ו מלאדי וצללה"ה בעל התניא, מה שאמר להרכ ר' משה זי"ל מוויילקא בענין חתונת השי"ת. וחמנות לדיקים, ומהות נשמה, ואורות ספר התניא, פסם אחת נכנס אללו הרי' משה כ"ל לפני ולפנים ופאל אותו כזה הלשון, "משה", מאי "נאם", היינו עמיתו י"ת, ונתק עד שפאל אותו כ' פעמים גם שאל אותו מה נשמה ותמו חתונה עד שפסם כ' אמר לו הה"ק הכ"ל מה אתה שותק והסיכ לו שאינו יודע, וא"ל הרכ הקדוש זי"ע, ואני יודע, בל"א אין איך ווייס, נאמר איך מיו ואנין אז אוני איז דאס, וואס איך מיו ואנין, אז עד איז קלאהר פארהאנין, אין חוץ עס איזט קיין 'זאך קלאהר ניטש פארהאנין, אין דאס איז ער, ואיסיכ אמר ותמו נשמה, אמר בזה"ל הסערי תשובה לרי וגם ס' מוסר, מוכרת את רבונה, ואח"כ יודעת את רבונה אין איך האב גיליינט אין חניא חלק אלקי מחסל, היינו ווער האס א ציקאך אין דעם אין אז ער איז קלאהר פארהאנין אין חוץ עס איז קיין שום זאך קלאהר ניטש פארהאנין, אין אז דאס איז ער, דאס איז א נשמה, ווייל זיא איז א חלק אלקי מחסל, האס זיא א ציקאך אין דעם ענין זיא מעמיק זיין דעריינען דאס איז חמונה, כי חמונה הוא חשני' לחמנה לדיקים, היינו וואס איז חמונה לדיקים כי כל נשמה פרטיות הוא חלק ויטליק הנשמה של הדיק, יס נשמה שהוא חלק עשירות נשמת הדיק, ויס אשר הוא חלק ממאה חמלק ומרכבה, עד שלפי ערך שיש לה נשמת הדיק, כך חמתי בו כי ענין חמונה אינה בדרך שהוא מיישב בשכל ודעת, כי כזו לא שייך ענין חמונה, מאחר שהוא מניין בשכלו ודעתו את הדבר, ולשון חמונה שייך רק בדבר שהוא פסם מעמיתו, ובעמיתו לא שייך דעת ושכל, כמו למשל שלא שייך לומר שהוא מניין בשכלו שזה רגלי ידו. כי זה עמיתו ומחורו, לכן לא שייך בזה שכל ודעת. כך הוא בענין חמונה לדיקים מאחר שנשמתו הוא מחלק פרטי מעמיתו של הדיק לכן הוא מאמין בו בחמונה בעיזה שמתעלה מידעת והשנה. רק שמאך אהרי' כל עמיתו מאחר שהוא חלק

מנע

שיח שרפי קודש

רצו) **פ"א** נסע עם הרב ר' הירש טאמשובר וצללה'ה כשבאו לגשר ראו כמה ערלים עומדים וזורקים אבנים. אמר הה"ק הרמ"ם זי"ע. הלך לאחד ותראהו טמטת ממלבושיו בתכריכים שהם מעולם הרמיון ח"ו. אמר לו הרב ר' הירש ז"ל, א"כ אולי גם אנחנו בעולם הרמיון, השיב לו הה"ק זי"ע. כשנכנסם וזרחו תשובה פעם א' בשח

אינו מהם:

רצח) **הה"ק הר"ר יצחק וצללה'ה מווארק** בנסיעתו לסאדיגורא להה"ק הר"ר ישראל'שני וצללה'ה נסע ררך איובצא והה"ק הרמ"ם זי"ע וצללה'ה נסע לקראתו ודבקשו על שיהי' אצלו ש"ק. והפציר בו מאוד. והתנצל עצמו הה"ק הרמ"ם זי"ע וצללה'ה. שמן השמים צווחו להמשיך ערה. אמר לו הה"ק הר"ר וצללה'ה **מווארק**. שמואל הנביא שמע קול סן השמים, והלך לשאול לעזי הכהן אף אתם הי' לכם דיקח רשות. ואחר הפצרות רבות. אמר לו הה"ק **מווארק** זי"ע. שהי' לו עננ"פ תמיד מזונתו. שלא רצתה להדליק נרות הרבה לשבת. והתיישב עצמו אחרי שכל הרקקות הוא משום שלום בית, א"כ יהי' בשלום רצונה.

וז

רצו) **כשבא הה"ק הרמ"ם זי"ע להיהודי הקדוש וצללה'ה מפרשיסחא. ונתן לו שלום. אמר לו. טוב לנבך כי ישא עול בגעוריו. (איכה ג) הדבר הזה נכנס בכל האיברים. לעבוד השי"ת. מאם באכילה ושת"י. רק בצמצום. אמר בני חיי ומזוני יוכל להשיג גם באיש שאינו גדול. אבל להכניס אמת בלב יהודי כמו שהוא בשמים. יוכל אני:**

רצח) **פ"א** נסע החסיד הקדוש ר' הירש מומא'שובר וצ"ל דרך ולא הי' לו הוצאות הדרך וסיפר לו זאת, אמר לו אני נותן לך ב' בנים זכרים לעקרות. מי שיתן לך הרבה כסף תתן לו. וכן היה. והה"ק הר"ר מראדומין וצללה'ה אמר על הה"ק הרמ"ם זי"ע מקאצק הנ"ל, שהמפתח שר עקרות יש אצל הה"ק הרמ"ם זי"ע ועכ"א:

רצו) **י"ג** אלול בבוקר בא הה"ק הרמ"ם זי"ע לפרשיסחא אחרי הליות הה"ק הר"ר בונם וצללה'ה ונטל המפתח מהחרד שנפטר הה"ק הר"ר בונם זי"ע וסגר עצמו באותו החדר ואחר שיצא משם אמר לכל העומדים אצלו. מכולכם לא הי' בהליות רבי רק אני:

חמנו. כך הוא למעלה במשל. שזהו בחי' אמונה שבהנשמה להשי"ת היינו שזהו עצמות הנשמה וואם אין חיבור איז פארהאלטן דער כח האמונה וואס עס שטייט אין הנשמה מאמין צי ויין אין עצמות השי"ת אזוי וויא חיד האבין פריער גערעדט ווער עס האט א ציקאך אין דעם ענין אז ער איזט קלאהר פארהאלטן אין חוץ עס איז קיין זאך קלאהר נישט פארהאלטן. אין אז דאס איז ער דאס איז ניט מעהר פארהאלטן נאכער בל הנשמה ווייל זיא איז א חלק חלקי. אך הכח שיש בהנשמה להבין ולהשתדל באלקים חיים זה אינה עצמותה ומתחמת צי נאמת למתי' פכ"כ (שני תיבות אלו ברי"ת כתבתי כפי שהעתקתי מכתב אחד) רק נכח האמונה שלימה שיש בה מחד שהוא חלק עצמותו י"ת שכן היא יכולה להכיר אותו אין ציקאכט ווערין כפי האמת אז ער איז. ואין עוד חלכדו וכולה קמי' בלא חשבוני. אין אז ער איז קלאהר פארהאלטן כי' ככל. ע"כ דברות קדשו מלהבות אש של אדומ"ר הכר הקדוה בעל התנאי וצוקלה"ה זי"ע ועכ"א:

שיח שרפי קודש

טולח הכל עד שאינו ראוי לאכילה. וזה אינו טוב להביראות. ואם רוצה למעט הנאתו מהאוכל. יותר טוב הי' לו שלא למנות כלל.

שנ) אמר הה"ק הנ"ל ולא תתורו אחרי לבבכם. אפי' אם אחד מתנהג ביושר רק שלא בנייעה. הוא מעין. בשרירות רבי א"ל. וזה אמר שהמעיה ודע כי על כל אלה יביאך אלקים במשפט. ודע הוא לבקש עצות מעצמו:

שר) פ"א הי' לו חשטין בענבותיו. ולא נגע בידו. כמו רבינו הקדוש שלא נגע למטה מטיבורו. ואמר בשם הה"ק בעל גועם אלימלך ז"ע ביאור מרזל המקדש עצמו מלמטה לטיבורו. מקדשין אותו מלמעלה. תציו העליון המוח והלשון והלב:

שה) הרב הנ' ר' דוד ז"ל אבד"ק חארזיל סיפר לי ששמע

ממנו **מהרבי מלובלין ז"ע** שרוצה אחד לנסותו. הלך אל מוכר יין ביתן יין טרפה ולהעמיד על השלחן הרבי הק' לקידוש. ואמר הרבי ז"ע, זה כשר אבל אין לו ריח מיין. ואח"ז גודע שהי' מי רבש וכשר וטעה המוכר. ודיבר מהוהר פ' בלק שהינוקא הריח ממלבושיהם שלא קראו ק"ש. וגודע שעסקו אז במצוה אחרת ולכאורה א"כ למה הריח כך והלא עוסק במצוה פטור מן המצוה. ואמר הה"ק ז"ע הרמ"ם זצלה"ה שעל כל זה. אין בזה הריח מיין של ק"ש:

שו) עוד סיפר לי הרב הנ"ל. כי הרב מאטי לייב המפורסם בתווך ז"ל מנאשעלסק אמר לו. כי הה"ק הרמ"ם ז"ע. הזהירו לזיו א"ע בלימוד הרמב"ם. ואמר לו בשם הה"ק הר"ר בונם ז"ע. כי בק' גאוןארטשוב הי' אבד

וו שלום בית. המוכן כי יהי' יותר האהבת ושלום ביננו כשלא אהי' פה בשבת. שלא יגיע לי ענג"פ מחסירי קאצק:

רצט) דברו אתו עם הה"ק הרמ"ם ז"ע מהוה"ק (פ') נח) בשנת ת"ר אתפתחין תרעי דחוכמתא. ואמר שאם יוכו בתשובה אזי ודאי כן יהי' אבל אם ח"ו לא. אזי יתרבו החכמות אוה"ע רפואה. וחכמת המכע. וכן הוי. שנתחדשה חכמת מעליגראפין מעליפאן כו' כרוסה:

ש) פרישתו בקודש הי' להפליא. הי' פרוש מאשתו יותר מכ"ה שנים. וז' ניקא חלתה מאור ודנו הרופאים כי אם יפרוש בענה עוד תמות. הה"ק הנ"ל הרמ"ם ז"ע. הי' איהו שבועות בווארקי וגמעה הרבנית מקאצק לשם לקבול על בענה עבור זה. ושם נפטרה תנצב"ה:

שא) החי' הרי"מ ז"ע מווארשא. התנצל לפניו שאין מודמן שידוך עבור אחות אשתו אמר הה"ק הרמ"ם ז"ע אפשר אקחה. זה הי' לפלא. כי לא חשב החי' הרי"מ ע"ז ושלח אחרי' ולא רצתה עד שיכשית לה שתלד ממנו. וכן קיים. ובליל חופתו כשנכנס לביתו לא בא על חסעודה ורקורין. ובחדרו הי' גונח וצועק בתהלים. שפטו מזה עבודתו להשתלשל להביא גופו לנשמות. אשר כבר הי' טעם מזה:

שב) אחד מחסירי קארלין הי' קאצק. ואמר לו הה"ק הרמ"ם ז"ע תתן פריסת שוים (גריסין) לבלו של הה"ק ר' אשר מסטאלין ז"ע. באמור לו זאת הי' לחסיד הנ"ל חלישת דעת שלא נתן פ"ש עבור שמו הק' בעצמו. רק מצד אביו. וכשחזר לקאצק. שאלו הה"ק על שמו בעצמו. ואמר, ואני בזה"ל הה"ק ר' אהרן מקארלין ז"ע הוא

להח'ק הרד"ל וצלה"ה, תשלחה את הח'ק הררי ז"ע על ר"ח שבט לפה, ובאיוה ימים מקודם נחלה רבו הח'ק הרד"ל ז"ע ולא רצה הח'ק מהר"י מווארק' וצלה"ה רימע לפרשיסחא ולעזוב רבו בעת חוליו. עד שגור עליו רבו שיסע דהיהודי הק' ז"ע. ובא לשם והשתעשע אתו. ובז' בשבט נפטר ונסתלק רבו הרד"ל ז"ע וציוה היהודי הקדוש ז"ע שלא להגיד לו. וכשנתוודע לו קרע מלבשו וישערוותיו מנודל דביקתו ברבו. ובא להיהודי הק' ז"ע בצעקת רמה ביקשו לעזבו מרבו. והשיבו ידעתי מה שיהי' ותשתי על חייך אולי לנודל דביקותך ברבך לא תעמוד נשמתך כך להתאפק מנודל הגענועים אליו לזאת עקרתך ביד חזקה. ואמר הח'ק הר"ר ירחמיאל וצלה"ה בשם אביו הקדוש, כי אמר על הח'ק הררי מווארק' וצלה"ה. האברך הזה יש בו כל המירות טובות שמנו חכמול :

שט) במס' סוכה (דף ל"ו) הקשו בתוס' דלמה צריך לכם בגזל לפסול. תיפוק ל' משום דהוי מצוה הבאה בעבירה. ושמעתי מכבוד דודי הרה"ג מו' יוסף מארגינשטערין מוצד"ק לובלין בשם הגאון הקדוש היהודי וצלה"ה ז"ע לפמ"ש הרוס' שם דהיכא דיוצא ידי המצוה בלא העבירה לא הוי טהב"ע. א"כ היכא שנמל גזול. וגם שלו שניהם כאחת לא שייך טעמא דטהב"ע. דהא יש לו ברא"ה אתרוג כשר א"כ שניהם הם כשרים ואם לקח שני אתרוגים לא י"ח כיון דאמר פרי עץ ואמרין בנ"ה (דף ל"ה.) ולא שנים וסנהדרין (דף פ"ה.) ואם הוסיף גורע. אבל השתא דכתיב לכם ולא הגזול א"כ יצא עם האתרוג

אברך אחד יקר. התמיד בלימוד הרמב"ם. חלם לו ביום כי הולך להר ושם יושב הרמב"ם ולומד לפני כמה מאות לומדים על שולחן אחד. ורמז לו בידו רבא, ושאל אותו אם ירצה לבוא בישיבתו, השיבו שאין לו פנאי שאלו מתי יהי' לך פנאי, השיבו לאחר ג' חדשים. הרמב"ם ז"ל לקח המורה שעות בידו וראה ב' שעות אחר חצות היום. ואמר לו כך לביתך יעבור משנתו כרגש רב. ומהרה ראה יגנת מעשיו בעוה"ז. ובהניע אותו יום חצות. שאנ ראשי ראשי ושלח אחרי הח'ק וסיפר להם. ובאותו רגע שראה על המורה שעות נפטר אותו אברך לחה"ה:

שו) אמרו בשמו שכשאומר פסוק שמע ישראל ראוי שיפסק לו חיות ככמה זמנים. ושונאיו הפכו דבריו לומר שא"צ להתפלל, והוסיפו שקרים וגזומאות. עד כי אנשיו ה' רדופים. במקומם. וגרופים מכל. ופחד של הח'ק ה' מוטל הבריות. ותמיד ה' נראה ככועס ומקפיד :

שח) בחנוכה תקמ"ג נסע הח'ק הר"ר דוד"ל לעליווער ז"ע עם תלמידו הח'ק הר"ר יצחק מווארק' ז"ע דהיהודי הקדוש וצלה"ה לפרשיסחא ונכנס רבו מלעזוב לחור היהודי הקדוש ז"ע מחותנו. ותלמידו בכית החיצון. בתוך כך אמר רבו הרד"ל וצלה"ה ה' מהיושר לשנות משקה. אז הלך תלמידו הררי מווארק' ז"ע וקנה צלוחית יין וצלחות מי דבש, וצלחות פארסער, וצלחות שכר, ויין שרף והעמיד לפניהם כי לא ידע על איזה משקה כוונו, והיהודי הקדוש ז"ע בראותו אותו מרגליו ועד ראשו, אמר הח'ק הרד"ל ז"ע הוא מאנשי. אמר היהודי הקדוש

שיח שרפי קורש

החסיד שלא זכר אז כלום מחמת יראה, אם יש לו יראה. ואמר לו הרב הקדוש כך צריך להיות יראת שמים שלא ירניש אם יש לו יראה, בשעת יראתו לפני השי"ת, והבן:

שיו) עוד שמעתי בשמו הק', עה"פ האוניו השמים, בזה"ל פר נעמץ היסעלדיג והבן:

שיר) עוד שמעתי בשמו הק'. עה"פ ויקחו לי תרומה, פירשי לי לשמי, אמר בזה"ל, הפי הוא, עמץ ואלם טיך נעמץ נברלדיג, והבן כי עמוק הוא:

שמו) עוד שמעתי בשמו הק', שאמר בזה"ל על הצדיקים שהי' בזמנו, הם יאסרו שרואים בהסוכה את האושפוזין השבעה רועים, איך האב אמונה, אמונה איז קלאהרר וויא ראי'. והבן:

שמו) עוד שמעתי בשמו הק' בזה"ק איתא סאן דמשתרד באורייתא, הפי' ער ווערש איבער רעדט דוירך דיא תורה. כי על הפסוק כי יפתה איש עברה בתורה. תרגום אונקלוס ארי ישר, והבן כי עמוק הוא:

שיו) עוד שמעתי בשמו הק'. סח שאמר המדרש (אסתר ב') ה' עה"פ איש יהודי אל תקרא יהודי אלא יחירי. והלא כ' יהודי פ' שמי שהוא מיחד השי"ת ודבק ביחידו של עולם הוא יהודי וכוה פ' הוא נ"כ סח שאמר במדרש ויחד יתרו א"ת ויחד אלא ויהר שנ"כ הפי' שאין יכול לייחד רק היחודי כמ"ש מניד דבריו ליעקב והיינו שנתנייר. והבן:

שיח) עוד שמעתי בשמו הק' עה"פ (תהלים פ"א ח') אענך בסתר רעם. היינו אם הרעם הוא בסתר אז אענך. אכתך במי מריבה

האתרוג הכשר. ודו"ו פלפל הרכה בזה:

ע"כ מכתבי ש"ב הרה"צ הר"י ל"ש שליט"א האבד"ק סערצאק אשר שלח לי ש"ב הה"צ מוהר"ר צבי יחזקאל מ"ז שליט"א האבד"ק פלונסק והגליל:

סהרה"ק וכו' הר"ר מנחם מענדיל מטאמאשוב ומקאצק וצוקה"ה וייע וער כל ישראל לראמן. סח ששמעתי בעצמי מפי חסידים ואנשי אמונים (המאסף):

שי) שמעתי בשמו הק'. ררך ארץ קדמה לתורה. אמר שדרך ארץ הוא הקדמת לתורה כמו בתקדמת הספר יוכל אדם לידע מהות הספר. כמו כן הדרך ארץ הוא הקדמה לתורה שניכר מתוך התנהגות ירך ארץ של אדם מהות תורתו, והבן:

שיא) שמעתי שכפעם ראשונה שבא הרה"ק וכו' הר"ר יחזקאל מאיר מגאסטינין, וצל"ה 'חסות תחת כנפי מורו ורבו הרה"ק כו' הר"ר מ' מקאצק וצל"ה הי' ירא מאוד אולי יהי' קשה עליו לקבל אזוהרת ועיני חסידות והתנהגות החסידים מקאצק, ואמר לו מורו ורבו הק', בזה"ל אנו אין מוהרשין שם דבר חדש נאחר מיר טוען דער לייכטען וואהם איינער פר מאנט. והבן:

שיב) עוד שמעתי בשמו הק', שפ"א שאל להסידר א'

אם ראה רפעמים זאב והשיבו הן, וישאל אותו הרה"ק וכו' אם הי' ירא מן הזאב. והשיבו הן, ואח"כ שאלו עוד להחסיד הגל' אם זכר בשעת היראה. אם יש לו יראה והשיב לו

שיח שרפי קודש

לבר דעת או מה חסרת, אתה חסר
מסרת השפלות. והבן
שכנ) עורך שמעתי בשמו הק' פ"א
אמר בתוך קהל ועדה.
בזה"ל זיי ררייען זיך ארום מיט
פאסנאסטווא און פו גלעטין זיך דיא
באכער מיט אפאער בלאט נמרא,
והבן:

שכנ) עורך שמעתי. פ"א באו יחריז
הרה"ק וכו' הרר"מ מקאצק
וצל"ה"ה עם הרה"ק וכו', הרריצ'
מווארקע וצלה"ה ושאלו א' לחבירו.
ואינו זוכר מי למי. מה חרש שלמה
המע"ה בספר משלי. הוא די לנו
המוסר מה שכתוב בתוה"ק. אך
השיבו. העיקר החידוש הי' בספר
משלי להראות דאין חכם נגד השי"ת
כי שהמע"ה הי' החכם מכל אדם
כמ"ש ויחכם וכו' ונבסוף נשיו הפו
את לבבו ואף שאמרו חז"ל כל
האומר שלמה חטא אינו אלא טועה.
ואעפ"כ נחשב לגדוד חטא מפני שלא
מיתו בהם). והו לימוד גדול שאפי'
אם יש אדם שהוא חכם מאוד אין
להטות ח"ו מדרך התורה מכת
החכמות שלו. והבן:

שכנ) עורך שמעתי בשמו הק'.
שה' רגיל לומר תמיד
את מאמר חז"ל הוא עצמו מחזיר
עליו לשרפו מיכל קאכיל מיני'
הנאמר אצל ביעור חמץ. ודבר זה
חרמו על היצר הרע. והבן:

שכנ) עורך שמעתי בשמו. שפ"א
אמר לחסיד אחד באם
שהשי"ת הי' מראה לך את ננות
מעשיך. (וואו ווייט דיא ביסט גיטין)
לא הי' לך באפשרות להתקיים
(אויס ציא האלטין) אצל משה רבינו
כתוב והאיש משה עניו מאוד (במדבר
י"ב ג') ופירש"י ז"ל שפל וסבלן,
פ"י שהי' סובל את השפלות, והבן.
כי עמוק הוא:

מריכוז. היינו הבחינה הוא בעת
המריבה. והבן כי עמוק הוא (ופ"א
שמעתי דברים הנ"ל בשם הרה"ק וכו'
הר"ר חנוך העניך מאלעקסאנדער וצ"ל):
שיט) שמעתי שפ"א בא הרה"ק
וכו' להביהמ"ד שו
זפנע בחסיד אחד שהי' הולך וחוזר
בתוך הביהמ"ד ושאל לאותו חסיד
באיזה ענין הוא עוסק כעת והשיבו
החסיד בפסוק זה עוסק כעת אם
בסתרת ימצא הנגב (שמות כ"ב
א') נראה פירושו אצלו, אם שאדם
חותר ער מיט גראבין ימצא הנגב
הוא היצר הרע. והבן:

שכנ) עורך שמעתי בשמו הק'.
שפ"א אמר בזה"ל א'
חסיד ווארפט אוועק דיא וועלט.
אין דער וואס ווארפט אוועק דיא
וועלט איז א חסיד. וא"כ האיד
אפשר לקיים שניהם. אך הענין
כמאמר חז"ל גבי עבד גיטו וידו
באין כאחת. והבן:

שכנ) עורך בשמו הק'. שהקשה
על מה שאמרו חז"ל
דעה חסרת מה קנית, דעה קנית
מה חסרת. וקשה הכפל למה לי.
ואמר ע"ז הלא כתיב ותתצב אחותו
מרחוק לדעה מה יעשה לו. (שמות
ב' ד') והנה הפ' קשה להבין וסתום
מאוד. והרה"ק וכו' הררי"מ מגור
זצ"ל ניחא לנו פירושו ואמר דהנה
החכמה נקראת אחותו כדכתיב אמור
לחכמה אחותי את. ומלת, מה"י, תואר
לשפלות כדכתיב ואנחנו מה, והנה
יצא לנו פירושו. ותתצב אחותו
מרחוק לדעה. פ"י כשאדם יודע
בעצמו שהוא רחוק מהחכמה. אז
מה יעשה לו בחינת השפלות. ולכן
אומר בכפ"ל לשון. דעה חסרת
כשאתה יודע שאתה חסר מהדעת.
או מה קנית דהיינו מרת השפלות.
דעה קנית פ"י שאתה מחשב עצמך

שיח שרפי קורש

ואמר לו הרה"ק באם שהי' לי פאבריק כזה הייתי מסבב תמיד סביב החביתין של חומץ וצעקתי הפסיק הזה (תהלים ע"ג כ"ה) מי לי בשמים ועסך לא חפצתי בארץ, כלה שארי ולבבי, והבן:

שלב) עוֹד שמעתי בשמו הק' מלאה הארץ קניג, (בתפלת שחרית) כל העולם מלאים מקניני הש"ת, מכל דבר ודבר יכול האדם ללמוד איך לעבוד את השי"ת. והבן:

שלב) עוֹד שמעתי בשמו עה"פ ושוא תשועת אדם. (תהלים ס' י"ג) אמר בזה"ל עם איז פאלטש דאס פו גלעטיקייט פון מענטשן. (כי לשון תשועת פי' חלק, כמו רמצינו הלב שוע ולא כיע), מת שדרך איש ישר בעיניו ובחלקקות מכסה פשעיו הוא שוא, והבן:

שלב) עוֹד שמעתי בשמו הק'. עד מאמר חז"ל פתחו לי כפתח מחט מדיקת ואני אפתח לכם כפתחו של אולם. אמר בזה"ל עם זאל זיין גילעכערט אדורך אין אדורך, והבן כי עמוק הוא:

שלה) שמעתי כמדרסה לי בשמו הק', בפ' שופטים פירש"י ז"ל שמע ישראל אפי' אין בכח זכות אלא ק"ש בלבד כדאי אתם שיושיע אתכם וקשה הא כתיב אח"כ מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו. ופירש"י הירא מעבירות שבירו. ואמרו חז"ל אפי' סח בין תפילין של יד לתפילין של ראש' הוא חוזר מעורכי המלחמה. ואפי' יס' בידו ק"ש והרבה מצות, ותירץ אם האיש חזק הוא ואמין לבב שמשום הזכות ק"ש בלבד שיש בידו השי"ת יציל אותו וגדול בשחוננו כ"כ, אז ודאי הוא כדאי להנצל כי באמת אין לו שום יראה מפני

שכן) עוֹד שמעתי בשמו הק' שפעם אחת אמר בתוך קהל ועדה בזה"ל. וואס וויל איך פון זיי רק שלשה דברים. פון זיך נישט ארויס ציא קיקען. אין יענעם נישט אריין ציא קיקען. אין זיך נישט ציא כיינען. והבן שהוא יסוד היתודי:

שכן) עוֹד שמעתי בשמו הק'. אז מען זאל אזוי לאנג רעכניגן עד שישכח מעצם שלו. ויהי' בטל במציאות. ביז עם זאל בלייבן בא עהם ד' אלקים אמת. והבן כי עמוק הוא מאוד:

שכן) עוֹד שמעתי בשמו הק'. שפ"א בא לפניו חסיד א' והתנצל לפניו את דחקות נפשו ודאגת פרנסתו והשיבו שיתפלל בעצמו בכל רב וגפש להשי"ת ובוראי ירחם עליו חכעל הרחמים. ואמר לו אותו החסיד שבעצמו אינו יודע איך להתפלל מלפני המלך הנדוד והגורא מ"מ'ה הקב"ה, והשיבו לו הרה"ק א"כ יש כך דאגה היותר גדול מרדנת פרנסה שאינך יודע איך להתפלל. והבן:

שכן) עוֹד שמעתי בשמו הק' שאמר בזה"ל אז א' מענטש מאכט אפנים פר אזוי אפנים וואס איז נישט קיין פנים, דאס איז עבודה זרה. והבן כי עמוק הוא: ש) שמעתי בשמו הק', מקוה ישראל ד' אמר כמו במקוה המטהר א"ע. אם נראה אפי' שער א' לחוץ אין עוזה מדי מומאמו. כך איש ישראל ברויף ציא זיין אין נאנצין אינטער גיבויגין אפילו איין האער זאל נישט זיין לחוץ, והבן מאוד:

שלא) פ"א שאל הרה"ק וכו' לחסיד אחד. מה מסחרו ועסקו. והשיבו שיש לו פאבריק מן חומץ

שיח טרפי קודש

נפשו. דייקא בזה הפרק. א"כ בוודאי ע"ז נברא שזה חלקו בתורה, א"כ הוא מושבע ועומד ע"ז הפרק דוקא והבן (א"ה). עיין תהלים עם פ' ארץ החיים על הפסוק ואשהעשע במצותיך אשר אהבתי ע"ז כתיבי האר"י ז"ל שאותו המצוה וההורה שיש לו לאדם חשק בה ע"ז הוא נברא לתקן אותה דייקא:

שמו **עוד** שמעתי בשמו הק'. על מאמר חז"ל כל המחובר לטהור טהור. והקשה נימא שהי' הטהור טמא דהא הוא מחובר להטמא ולענין התחברות לצדיקים אמר (כן) והשיב, הטהור אין לו שום נגיעה בהטמא, והבן כי עמוק הוא:

שמו **עוד** שמעתי בשמו הק' על המדרש פ' חיי שרה יודע ד' ימי תמימים וכו' בשם שהם תמימים כך שנותם תמימים וכו' אמר הפי' כמו שינותיהם. מה שאנחנו רואים לפעמים הצדיקים והחסידים משונים בתנועתיהם משאר העם הכל הוא תמימות, שגם השינויים שלהם תמימות נמורה הוא. והבן: שמו **עוד** שמעתי בשמו הק' עה"פ בתהלים שכן

ארץ ורעה אמונה. אמר בזה"ל ליג אין דער ערד אין פאשי דין מיט אמונה. והבן כי עמוק הוא:

שמו **עוד** שמעתי בשמו הק' עה"פ לא תראו. כי לא תבושי לא תכלמי כי לא תחפירי, אמר הפי' בזה"ל לא תראו פאר וואס האבין זייא נישט קיין מורא. כי לא תבושי ווייל זייא שעמין זיך נישט, לא תכלמי, פאר וואס שעמין זייא זיך נישט. כי לא תחפירי. ווייל זייא טוען נישט אין זיך אריין גראבען. והבן כי עמוק הוא:

שמו **עוד** שמעתי בשמו הק' עה"פ ואנשי קודש תהיו לי

שאמר

נפשי חזק בטחוני שבזכות ק"ש יציל אותו השי"ת, אבל מי שאינו חזק בנפשו שמשום ק"ש בלבד יציל אותו השי"ת, והוא הירא ורך הלבב אז סוכרה לחזור מעורכי המלחמה, אא"כ נקי מכל עבירות, והבן: **עוד** שמעתי בשמו הק' (כפ' ואתחנן) רק השמר כך

ושמור נפשך מאוד, אמר הפי', רק מיעוט הוא השמר כך היינו נופך לשמור מעט, ושמור נפשך מאוד, ועיקר לשמור הנפש, והבן. ואח"ז מצאתי במ' טהור רעיונים עה"ת בשם הה"ק הרבי מלובלין זי"ע: **עוד** שמעתי בשמו הק', על המחלוקת הצדיקים

שהי' בזמנו. אמר כל מחלוקת שהוא לש"ש סופו להתקיים, מחמת שהמחלוקת הי' לש"ש סופו היינו בדורות האחרונים ישרדו זה עם זה ונעשו אחד, וזהו סופו להתקיים, והבן:

שמו **עוד** שמעתי בשמו הק' שפ"א אמר לחסיד אחד, בזה"ל איך שמעל זייא גדיך, ובעת שיבואו, עוד הפעם לכאן. לא אוכל עוד להכיר אותם. מה יוכל להיות עוד בטוב יותר אצל משיח במשיח כתיב והריתו ביראת ד' בהרית לבד יכיר מי חאיש הירא ד' והבן:

שמו **עוד** שמעתי שפ"א שאר הרה"ק וכו' חסיד אחד. הנמ' גורים. האומר אשכים ואשנה פרק זה גדר גדר נדר לאלקי ישראל. והקשה בנמ' הא מושבע ועומד מהר סיני כו' והקשה לו הרה"ק, וכי על זה הפרק דייקא, מושבע ועומד הוא. הא יוכל לשנות פרק אחר, ואם ישבע על זה הפרק הוא נדר גדול כו' ומה מקשה הנמ' והשיב לו הרה"ק כאם שהאדם אומר אשכים וכו' ענינו ראות שחשק

שיח שרפי קודש

חשיב שנה ומקצת היום ככולו אל
יש עוד זמן כעת לעשות תשובה
ועולה לכל השנה, והבן:

שנא) עוד שמעתי בשמו הק' שאמר
עת אכילה הי' זמן בימי
הנעורים, והשינה זמן בהקבר ועצבות
אין לו שום מקום, וסיים בזה"ל ויזא
ריפין דאס אָן עצבות איד' ריף דאס
אן פריקות עול. והבן:

שנב) עוד שמעתי בשמו הק',
שפי'א שאלו מהיכן ידע
ליתן עצות להחסידים הבאים אליו
בעניני מסחרים וסילי דעלמא, כיון
שהוא פרוש לגמרי לעוה"ז מהיכן
ידע עניני עוה"ז, והשיב, בזה"ל מי
שהוא חוץ לעוה"ז יכול להביט בתוך
העוה"ז. כי כל דרך הכנה כך הוא
מי שהוא חוץ לדבר יכול להביט
בתוך הדבר. אבל מי שהוא בתוך
הדבר אין יכול לראות אותו הדבר.
והבן:

שנג) עוד שמעתי, שפי'א באו
החסידים בבחמ"ד הקטן
של הרה"ק וכו' והבאים מבחוץ, עם
עפר וטיט על רגלם ועשאום אשפה
בבחמ"ד הקטן. והי' צוה עליהם
ר' פייביץ' משמש בקודש ויהי
כהשמעו הרה"ק שר' פייביץ' צווח על
החסידים, בא הרה"ק להפתח, ופתח
ואמר. פייביץ' מה אתה צווח,
כתיב אשרי הנכר אשר מלא את
אשפתו מהם. והבן:

שנד) בעת פטירת הרה"ק וכו' הי'
מספיד אותו הרה"ק וכו'
הררי"מ מגור וצ"ל בזה"ל הצדיק
אכר ואין איש שם על לב, עם איז
נישט דא קיינער ער זאל אריין
ברענגין אין הארץ אריין, והבן:
שנה) עוד שמעתי בשמו הק', אזכ
קין כתיב גדול עוני מנשא,
וקשה מה שאז קין להשית גדול
עוני

שאמר בזה"ל מענטשדיך הייליג ואלט
עפ"ן זיין ציא מיד, והבן כי עמוק
הוא:

שמה) עוד שמעתי בשמו הק'.
עה"פ ויקחו אליך פרה
אדומה תמימה. והקשה למה כתוב
בתורה אדומה קודם לתמימה. הא
אדומה הוא נוון ואינה בעצם.
והתמימה הוא בעצם הפרה. ואמר
בזה"ל אז דער נוון נעמט אדורך
דעם עצם, ווערט אויס דעם נוון
אויך איין עצם, והבן:

שמו) עוד שמעתי בשמו הק' עה"פ
רבים מכאובים דרשע
והבוטח בד' חסד יסוכבנהו, אמר
שוהו עיקר מכאוב דרשע. מה
שחמד השם הופע על הבוטח בד',
והבן:

שמו) עוד שמעתי בשמו הק'
משפטי ד' אמת
צדקו יחריו, הנה האדם רואה
בעוה"ז מה שנעשה משפט לזה כך
ולזה כך והוא בעיניו תמי' גדולה,
אבר בעוה"ב יראה שהכל צדקו
יחריו והבן:

שמו) עוד שמעתי בשמו הק' על
המדרש פ' וישב בזעקך
יצייל קיבצין. בזה"ל דאס ציא
זאמען נעמען פון איין יוד איז עם
מציל. והבן כי עמוק הוא:

שמו) ועוד שמעתי בשמו הק'.
שפי'א בא לפניו חסיד

א' שהי' מקודם חסיד ועשיר גדול,
ולכמוק ירד ממדרגתו והי' ברחקות
גדול. ונכנסו אנ"ש להמליץ עבורו
לפני הרה"ק שיתפלל בעדו. והשיבם
אם האיש הג'ל הוא חסיד וירא שמים
אי"כ אין חסר לו כלום, והבן:

שנ) עוד שמעתי בשמו הק'. שפי'א
בערב יוה"כ שעה קודם
הלילה קרא למשמשו ר' פייביץ',
ואמר לו הנה הדין יום אתר בשנה

שיח שרפי קודש

דרך החלון וראה את כל הכבוד אשר נעשה להרה"ק הר"ם מקאצק זי"ע ונכנס לאביו הק' וסיפר לו. כי לא נראה לו לעשות כבוד כזה לבר נש. והשיבו אביו הק' אנשים כאלה שהם סטוטרי ברית הם בבחי' מלכות. ומלכות מניע כבוד גדול. והבן:

(שנא) פ"א סיפר א' מהחסידים להרה"ק וכו' אשר נתחדש מאשין על חום ההבל לחסם המקואות אמר הוא הק'. בזה"ל קאלמי דורות. הייסע מקואות. הייסע דורות קאלמי מקואות, והבן: (שם) עוד שמעתי בשמו הק' עה"פ לא תעשון כן דר' אלכיסם. בזה"ל פר השית' ווענין טיט מען נישט. אזוי. פי' לא תעשו המצות בדרך עראי כמצות אנשים מלומדה, רק שיהי' הכנה מקודם העשי' והבן:

(שם) עוד שמעתי בשמו הק' (רות ב' נ') ותלך ותבא. פירש'י בשם המדרש שהיתה מסמנת קודם שנכנסה לשדה והלכה ובאת וחזרה לעיר כדי לעשות סימנים וציונים שלא תטעה בשבילים ותדע לשוב. ואמר שכך סוחר. שיקך לסחור לשוק צריך מקודם לסיים לו את הדרך. שידע לחזור לשוב למקום הראשון דהיינו לתורה ועבודה. והבן: שם) עוד שמעתי בשמו הק', על מאמר חז"ל כל תלמיד שאין תוכו כבדו אל יכנס לביהמ"ד. והקשה הרה"ק מי הי' יכול להיות שומר הפתח של ביהמ"ד כזה לידע מי הוא תוכו כבדו שלא להכניס אותו לביהמ"ד ואמר הפי' הוא שהריבוד לא הי' נכנס בתוכו, והבן: (שם) עוד שמעתי בשמו הק'. שאמר אם נפשט אדם נגמרי סמדה רעה או מתאוה רעה ח"ו

עוני מנשא. וכי רציחה קטנה עשה שהרג את אחיו והוא הי' רוצח ראשון בעולם ומה הי' החטא הזה קטן בעיניו, אך אמר הפי' לאחר שנגזר על קין גזירת נע ונר לא הי' יכול לעבוד את הששית ולעשות תשובה. והי' חוטא עוד יותר. וזה שאמר קין גדול עוני. העון של גזירת נע ונר הווי' גדול יותר, מהעון הראשון שהרג את אחיו מנשא ציא פר טראנין שלא הי' יכול עוד לסבול הגזירה ובקש מהשית' שיסחוק לו הגזירה של נע ונר כדי שיוכל לעבוד את הששית ולשוב בתשובה לפניו על חטא מיתת אחיו. והבן:

(שנו) שמעתי בשמו הק', שאמר לאחר שהי' רוצה לנסוע לא"י, בזה"ל עם איז גלאכער ציא פארין צום יוד פין לאנד. איידער צום לאנד פין יוד. והבן. וא"ה. עיין בס' תשב"ץ קטן ובס' אנרא דפרקא שכתבו שם שמי שיש לו רבי בחז"ל אסור לו לייך לארץ ישראל, ועיין בס' קול שמחה עה"פ ויוסף ישית ידו על עינך. שעיקר בחי' ארץ ישראל תחת כפות רגלי הצדיקים:

(שנו) עוד שמעתי בשמו הק'. שפ"א שאל הרה"ק וכו' להגדולים שהיו בזמנו. בזה"ל היכן דר הששית. ושחקו עליו. כי מלא כל הארץ כבודו, והוא הק' השיבם בזה"ל שהששית דר. דא וויא מען לאהט עם אריין. והבן כי עמוק הוא: שנו) שמעתי שפ"א בעת שהי' נפטר הרה"ק וכו' מהרה"ק וכו' הר"ר בונם זצ"ל מפרשיסחא לנסוע לביתו הלכו גם התכריא קרישא לזוותו ונישול רשות זה מזה כדרכם, והביט הרה"ק וכו' הר"ר אברהם משה זצ"ל

שיח שרפי קודש

שטח) שמעתי שפי' ברברו יחד בין הה"ק הר"ר בונם ז"ע. ובין הה"ק הררמ"מ מקאצק ז"ע מענין הכנסת אורחים ואמר אחד לחבירו (לא נודע לי מי אמר למי) שיחדש דבר מה בענין הכנסת אורחים. ויצא דבר מביניהם. בעת שיכנים אורחים לביתו לאכול יראהו לו מקודם המקום ללון כה שיהי האורח במנוחה בעת אכילה. וזהו הוא הכנסת אורחים ממש:

שפט) שמעתי בשם הה"ק הררמ"מ ז"ע מקאצק מנולה. לשושן (רוז) ר"ר יצחק שמן הנותר בקנקן (פלעשיל) מנרות חנוכה ולמשוח ע"ג (הרוז) ואמר רמז ע"ז מנותר קנקנים נעשו גם לשושנים, ודייקא מן הקנקן (הפלעשיל) השמן הנותר ע"כ:

שע) כתב לי ש"ב הרח"ג מוהר"ר צבי יחזקאל שליט"א האבד"ק פלונסק אשר ש"ב ר' שלמה ג"י מק"ק קלאדאווי בשם הה"ק הר"ר שרגא יא"ר וצללה"ה מביאלאבזיק שסיפר כי כידוע שוקינו היהודי הקדוש ז"ע ביירותו ה"י מלמד בכפר אצל נניד אחד, פ"א נחלה להנניד הלז בן במחלת עינים. ודרש ברופאים ולא הועיל משהם. ושמע שהיהודי הקדוש ז"ע, שה"י ממד שלו. נתגלה לרבי נסע אליו עם בנו ששמו ה"י משה ודיבר היהודי הקדוש ז"ע עמו תורה. ואמר אני, משה, אתה שומע? (בלשון שאלה) והשיב כן ואמר היהודי הקדוש ז"ע כתיב וישמע משה ויטר בעיניו וסיר התחיל לראות בעיניו ונתרפא:

שעא) עוד כתב לי הרב הנ"ל בשם הנ"ל שהסיר אחד שה"י דר סמוך לקאצק וחלה בנו וחבילו לה"ק ז"ע מקאצק הררמ"מ

ה"ו. ואין לו שום נגיעה ברבר, או נמצא מתנגדים כנגדו לחשוד אותו בזוהר הרבר בעצמו שהוא נפשט מסנה. והבן. ע"כ מהה"ק הררמ"מ וצללה"ה מקאצק ז"ע ועכ"א: שמד) שמעתי שהה"ק הררמ"מ ז"ע מקאצק שאר כסופני אחד בעת שבא לפניו בפעם הראשון להיות חסיד. ולהתווכח בצד קדשו. מהות למודו. והשיב המופלג הנ"ל בזה"ל איך האב אוים גילערינס ש"ס. ואמר לו הה"ק ז"ע. בזה"ל וואהם האט ש"ס ד"ך אוים גילערינס. והבן שזה הוא לימוד גדול בעבודת השי"ת:

שסה) עוד שמעתי בשמו הקדוש שאמר שהוא נעשה חסיד מזמן אחד שסיפר מעשיות מצדיקים הקדושים. ואמר בזה"ל. ער האט פר ציילס. איך האב גיהערט, והבן. כמה גדולים סיפורי הצדיקים ז"ע ועכ"א:

שטח) כתב לי ש"ב הרח"ג הר"ג שליט"א האבד"ק קאלביעל בשמו הק' ז"ע. כ"י כגק אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים, היינו אשר יעשה. ומה הוא העשי. העם הזה לעמך ר"ל שישתנו בכל עניניהם ומנהגיהם ח"ו עכ"ל הק'. ע"כ:

שטח) כתב לו ש"ב הרח"ג מוהר"ר צבי יחזקאל שליט"א האבד"ק פלונסק. בשם הגה"ק הררמ"מ ז"ע מקאצק שהקשה לשיטת הגמקי יוסף ב"ק רכ"ב באשו משום חציו דהוי כאלו כבר נגמר קודם שבת א"כ איך אמרינן בתענית דף כ"ט דבקשו לקבוע בעשירי משום דעיקר בו נשרף. הא כיון דהתחלתה ה"י בתשיעי הוי כאילו נגמר בתשיעי. ובחידושי תירצתי ת"ל קושייתו (ע"כ מהח"ג תנ"י):

שיח שרפי קודש

לבם, והי' כולם בורחים טהשנחן מחמת יראה. ופחד שנפר עליהם, עד שלא נשאר אחד מהם:

שעו) עורך שמעתי שאצל השיעור שהי' לומר ההי'ק הר"ר

בונם עם תלמידיו הקדושים זי"ע, הי' בתוכם גם הרב הג' חסידא

קדישא ר' הירש מאמעשובר וצללה"ה. והוא לא הי' מקשה בשום פעם. ולא תירץ כלום, רק לומר

ושומע. ואמרו לו החבריא קדישא באם שלא יעורר איזה קושיא או

איזה תירוץ מהיום והלאה ככל התלמידים, לא ישב עוד בהשיעור.

והי' לומדים אז בסם' קידושין (דף יג ע"ב) מיתת הבעל מנלן. והקשה

הרבו מקאצק זי"ע הא יכולין אנו ללמוד דבר זה מאבניל אשת גבל

שלקח דוהמעי' את אשתו. והאיך מותרת לו אם מיתת הבעל אינו

מתיר. ותירץ הר"ר הירש מאמעשובר וצללה"ה דמשם אין ראי' כי הוא

הי' מורד במלכות. ומורד במלכות שייך כל נכסיו למלך. איך אף שאם

אנו אומרים דמיתת הבעל אינו מתיר אעפ"כ הי' דוד המעי' מותר

באשתו משום דכל נכסיו שייך לו, והוי אמינא שאשתו הוא בכלל שאר

נכסים דשייכים למלך. והבין ודפחח:

שעו) עורך שמעתי. שההי'ק הרמ"ט זי"ע מקאצק. אמר,

שספרי מהר"ל מפראג זי"ע. מי שומד בהם גותנים שכליות ומכרות

להבין בנמרא ופוסקים: שעו) עורך שמעתי. שההי'ק הרמ"ט

זי"ע מנאסטינין אמר בזה"ל אין קאצק האט מער טרמיר

ניוועזין אויף אַמנהג וויא אויף א דין. (א"ה. כמאמר חו"ל מנחות

דף ל"ב ע"א) ואני אומר הפי' מנהג ישראל תורה ע"ד מחו"ל ביקל

מלאכי

הרמ"ט וצללה"ה. ואמר הרבי שימע עם החולה לביתו, כי רגוהו דבר

נש וכו' לאחר דמתבני טובילין יתי'. ותחסיר בשומעו התשובה מרבו

גבהל מאוד כי חשב לפי תשובה זו כי אפס תקוה חי'. והתחיל לבכות

והפציר בהרבי שיתפלל עבורו לקרוע הגז"ד ואמר הרבי הלא כבר אמרתי

קך שחטע לביתך כי באחר דמתבני פי' בעי לשון תפלה באחר דנצרך

להתפלל בעבור החולה תמן טובילין יתי', וכן אצלו שהי' צריך לתפלה

התפלל בעדו, הי' מוכרח לבא החולה בעצמו ונסע החסיד לביתו

עם החולה, והושב לאיתנו, ע"כ וא"ה, אני שמעתי דבר זה מחסיד

אחד שבעצמו חלה בעת שהי' נסע לארומיר בעל שפת אמת זי"ע. ונחלה

בגור איזה שבועות והלך ההי'ק הר' מעגריני שליט"א (כעת הוא ארומיר

בפיגין) לבקרו ואמר לו דבר הג"ל בשם ההי'ק הירחניה מאלכסאנדר

וצללה"ה, ואולי גם ההי'ק טאלכסאנדר זי"ע שמע מההי'ק מקאצק זי"ע:

שעו) שמעתי בשם ההי'ק הרמ"ט זי"ע מקאצק בזה"ק.

ד' יצחק פתח. ר' שמעון פתח. אמר בזה"ל ער האט

ניעפינט דעם פסק. והבין: שעו) עורך שמעתי בשם הק' שאמר

עה"פ תורת ד' תמימה בזה"ל ויא איז נאנץ אזוי וויא א

ברודער באהט. אפילו סכין קטן (אקנאפירל) ווערט אויך גישט פאר

לויירן. והבין כי עמוק הוא: שעו) פ"א בא ההי'ק אל השנחן

אשר שם גדולי תלמידיו מסובין בה בש"ק והוא הקדוש לא

הי' יושב עמהם כידוע, ואז הי' פותח את הדלת והי' רבוש במלית

קטן כדרכו בקודש והי' צועק הפסוק הוא אפנשם כדוב שכור ואקדע סגור

שיח ערפי קודש

תבכה נפשו לשפוך שיחו לפני ה'.

(ע"כ מהה"ג הנ"ל):

שפר) עורך שמעתי שאיש חסיד אחד מופנה בתורה, והי' נדיב

ושוע, והי' מפרנס את הה"ק הרמ"מ

ו"ע מקאצק, כי לאמכל ארסה' רוצה

הה"ק ו"ע לקבל, ופ"א הי' רוצה

ליתן להה"ק כמו שהי' נותן תמיד ולא

רצה לקבל ממנו, והי' להחסיד ענני

גדול, והולך ומשתומם מדוע עתה

לא רצה לקבל ממנו, ושאל להה"ק

בעצמו, והשיב לו תדע כי לכל פרנסה

יש סיבה, אך אם השי"ת רוצה

לנסות את האדם אם תולה הבטחון

שלו בהסיבה, או בהשי"ת המסבב

כל הסיבה, אזי נוסף ממנו השי"ת

את הסיבה, ואז מנסה אותו, אם

תלה הבטחון שלו בהסיבה אזי נפסק

ממנו חיותו ופרנסתו, כי פרנסתו תלוי

בהסיבה, והסיבה אין לו כעת, ואם

תלוי במחולו בהמסבב כל הסיבות,

אזי פרנסתו מתקיימת כי הוא מלך

א' חי וקים ומסבב לו סיבויים

אחרים, והרבה שליחים למקום, ואמר

הה"ק להחסיד הנ"ל הסיבה לפרנסתי

הוא מה שאתה מפרנסני ועלה כעת

בדעתי אולי השי"ת רוצה לנסות

אותי ולקחת ממני הסיבה מוכרת אתה

לחיות עני כדי שלא תפרנסני, לכן

מוטב שבעצמי אסלק הסיבה כדי

שלא תהי' עני והשיב לו החסיד הנ"ל

שעל מנת כן רצוני נ"כ, באם שייצח

השי"ת לנסות את הה"ק ואשאר עני

בהכרח, ואז יבטל הסיבה ברצוני

הטוב והפזיר ממנו לקבל ממנו

כמקורם, וקיבל ממנו, ובאותו שנת

נעשה החסיד הנ"ל עני, והוכרת

לחיות רב אביד בעיר אחת כדי

לפרנס א"ע, והבן:

שפה) עורך שמעתי בשם הה"ק

הרמ"מ ו"ע מקאצק

(בברהמ"ו) ונא על תצריכני לא

לידי

מלאכי השרת לפנוע במשה עשה

הקב"ה לו דמות אאע"ה זה שאכלו

ושתו אצלו מ'. ופירשני זל בפ'

וירא מה- שהמלאכים אכלו אצל

אאע"ה משום שלא ישנה אדם מן

המנהג. א"כ נראה. מזה המנהג

קבלו ישראל את התורה. והוא מנהג

ישראל תורה. וכו' לקבלת התורה.

והבן:

שעכ) עורך שמעתי בשם הה"ק

הרמ"מ ו"ע מקאצק,

שצריך כל אדם לצייר בלבו מעמד

הר סיני באמת:

שפ) עורך שמעתי בשמו הק' עה"פ

לא הביט און ביעקב ולא

ראה עמ' בישראל וגו' (במדבר כג)

פ' שהשי"ת לא הביט האון שביעקב

ובעמל שהם עוברין על דתו (עיי"ש

פירשני ז"ל) אימת לא הביט בזמן

שד' א' עמו היינו שהאדם הולך

בדביקות עם הקב"ה ותורתו מלך

בו. שהוא ריע למקום. או אף אם

יקרה לו עון אינו מדקדק אחריו,

אבל באינו דבוק בד' רק מחשבות

לבו נרעה. לא יאבה ד' מלוח לו

עד שישוב בתשובה שליטה. והבן:

שפא) עורך שמעתי בשמו הק' עה"פ

קץ שם לחושך. השי"ת האט

איבער גילאום א ווינקיל אין דער

פינצטערניש מען זאל זיך קענין

דערהאלטן. והבן כי עמוק הוא.

שפב) עורך בשמו הק', שלה לך

אנשים שיק אוועק דאם

מענטשליכקייט והבן:

שפג) כתב יי ש"ב הרה"ג מוהר"ר

צבי יחזקאל שליט"א

האבר"ק פלונסק בשם הה"ק

הרמ"מ ו"ע מקאצק, פ', מה

יפו פעמ"ך בנעלים. ר"ל אף

הפעמת הלב (משון פעמון)

ורנשי אהבה ויראה יהי' אך

ננעלים יפושלאסין) ורק במסתרים

מווארקי זי"ע וכ"ק הה"ק הרמ"ם זי"ע מקאצק.

ב"ה יום ה' כ"ז אלול תר"ז לפ"ק ווארשא

החיים והשום וכ"מ לכבוד יריד לבכי הרב הקדוש וכו' כקש"ת מו"ת מנחם מענדל נ"י שיח' לאוי"ט.

הנני בעת הרצון באתי לעורר
הבטית אהבה שנוכח נא איש
את אחיו לטובה עם כל הנלווים
לטובה ובפרט על בריאת נופי השי"ת
יחזקני בבריאת כראוי. וגם כהעסקים
שבהכרח מוטלים עלי ביחד עם
כבוד ידידינו הרב המאז"נ הקדוש
מו"ה יצחק מאיר שיח' מפה אשר
אין אופן להגות מזה. השי"ת ירווח
לנו ויגמר בעדינו כל טוב ונוכח
לשמוע מעתה בשורות טובות איש
מאחיו ולהכתב ולהחתם לחיים טובים
בכלל ישראל. אלה דברי ידידו אר"ג
המצפה לטובתו עכ"ב לאוי"ט.

הק' ישראל יצחק במהר"ש מוארקי.

רו"ש ידיד נפשי הרבני האברך מו"ת דוד נ"י עם כבוד חתנו חביבי האברך המופלג מוה"ר יצחק שמחה נ"י.
ולכבוד ידיד נפשי החריף מו"ה צבי הירש נ"י ולכל כבוד החסידים נ"י ונכתב ונחתם לחיים טובים.



מהרה"ק וכו' הררי"מ מגור זי"ע ועכ"א:

שצ' שמעתי בשמו הק' ע' מה שאמרו חו"ל (ברכות דל"ג): הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. והקשה הא אנחנו מבקשים תמיד

לידי מתנת כו' כ"א כו' פ". כי אם הוא תנאי. באופן זה יצטרך למתנת בשר ודם. באם שמוכרח לקבל מתנה מבשר ודם. באופן שידוע שהכל הוא מידך המלאה הפתוחה וכו'. והבן:

שפ"ו עורר שמעתי בשמו הק' ששאל אותו אחד מהו החסרון שאומרים עליו שהוא פרימער והשיב לו שהפרימער עושה מטפל עיקר ומעיקר מכל:

שפ"ו עורר שמעתי בשמו הק' זי"ע.
שאמר שהתוה"ק כתבה שלא יאכל חמץ בפסח, וכתוב ושמרתם את המצות שלא יבואו לידי חיסוק. ולכאורה קשה דהא התורה התמירה בחמץ בבי"ב ובי"ב ובאכילת כרת. ה' יותר טוב שלא יאכל מצה ג"כ. ואז במה לא יבא לידי חיסוק. ולמה חייבו התורה לאכול מצה ואמר. הנה שלא לאכול כלום אין עבודה כ"כ אצל האדם. עיקר העבודה לאכול. ולשמוע א"ע מהאיסורים. והבן:

שפ"ח עורר שמעתי בשמו הק' זי"ע שפ"א בסעודת ש"ק אמר.
א' לא תקלף פ' מי שהוא איש אלקים וצדיק אינו מקלף לשום אדם (בזה"ל א נעמיכער מענשט שעלט נישט) ונתוודע שבעת ההוא ה' צדיק אחד ממתנגדיו מדבר ממנו:

שפ"ט כתב לי ש"ב הה"נ מהור"ר צבי יחזקאל שליט"א האבר"ק פלונסק בשם הה"ק הג"ל.
ואתחנן אלד' בעת ההוא. שהתפלל אל ד' בעת ההוא. דהיינו רגע האחרונה לאמור ה"א. שיוכל לאמור אז ה' אלקים והבן. (ע"כ מהה"נ הג"ל). ע"כ מהה"ק הרמ"ם זי"ע מטאמשוב ומקאצק:

פכתב מה שכתב הה"ק הרר"י

שיח שרפי קודש

בעצמו שאינו כדאי לכנוס. מוכרח לכנוס מחמת ציווי השי"ת. והבן: שצנ) עורך שמעתי בשמו הק' כעין הנ"ל, על הפסוק ויקרא שמואל אל שאול הגנ (שמואל א' ט') כתוב במדרש ששמואל מוכיחו לשאול על ענין נאות. והקשה הרה"ק וכו' מה נאות ראה בשאול, אדרבא הא שאול ה' נחבא אל הכלים והי' בורח מן הגדולה. ואמר שזה ענין נאות, שהשי"ת צוה למלך א"צ לברוח מן הגדולה שזה מצות השי"ת ומה נ"מ. ובמשה רבינו כתיב והאיש משה עניו מאוד וכו' (במדרב"י) אעפ"כ בעת שהשי"ת קרא למשה. ויאמר משה משה ויאמר לו הגני. הגני לכהונה הגני למלכות, (ש"ד פ"ב אות י"ג) והבן שהוא לימוד גדול:

שצנ) עורך שמעתי בשמו הק'. שהקשה מפני מה אומרים בחג השבועות זכר ליציאת מצרים. הא הכתוב אומר (שמות ג') וזה לך האות כי אנכי שחתך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את אלקים על ההר הזה, מכאן ראי' שקבלת התורה הוא אות שכבר הי' יציאת מצרים וביכות קבלת התורה הי' יוצאים ממצרים קודם לכן א"כ בחג השבועות שהוא קבלת התורה למה אנו אומרים זכר ליציאת מצרים. ואמר כ"ז שלא קברו ישראל את התורה לא הי' יציאת מצרים כולל. ועיקר הי' בשעת קבלת התורה. שנפסקת זוהמתן. והבן כי עמוק הוא:

שצה) פ"א אמר הרה"ק וכו' בשם הרה"ק הר"ד ברוך ממעזיבון וצ"י שאמר שאם לא יניחו אותו לכנוס לנן ערן יעמוד הוא על גג של נחלים ויאמר תורת וישמעו כל הצדיקים בנן ערן. ויבואו שמה, ויהי' שם גן עדן. והבן: עוד

המיד על יראת שמים. ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל כו' הוא יפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו וכו' וכדומה. אך הפ"ה הוא כך. הכל בידי שמים. דהיינו כשאדם מבקש מאת הקב"ה איזה סבוקש בני חיי ומונא הוא בידי שמים אם השי"ת רוצה יתן לו משאלותיו. ואם לאו, לאו, חוץ מיראת שמים. שאם אדם מבקש מאת השי"ת בכל לב ונפש שיתן בלבו יראת שמים. אז במח לא ישיב תפלתו ויקם ויתן לו תיכף יראה שמים. והבן:

שצא) עורך שמעתי בשמו הק'. אם אדם יש לו יראה ופחד משום דבר שבעולם חוץ מסנו ית"ש ומתורה ומצות שצונו השי"ת. הוא כחי' עבודה זרה, ובפסוק כתיב (שמות יד) והנה מצרים נוסע אחריהם ויילאו מאור. ויצעקו בני אל ד'. מחמת שישאלו הי' רואים שיש להם יראה אחרת משום זה ויצעקו, והבן: שצב) עורך שמעתי בשמו הק'. שאמר על השבט דן שפלטן הענן שחז"ל (ועי' רש"י סוף פ' תצא ובמדרש תנחומא פ' תצא) אמרו שעובדי ע"ז הי', ואעפ"כ הי' הדגל בשבט דן ולא בשאר שבטים. הא הדגל צריך להיות בשבט המוכרח, ואמר כי השבט דן הם אנשים שכל מעשיהם הי' ברין גם כנ"מ (פסחים ד"ד), מצינו האי דאמר דוני דני' ש"ס מדן קאתי. והשבט דן דנו בלבם מה שייכות אנחנו אצי הענן. ולא רצו לכנוס לתוך הענן.

וזה הוא עיקר הדגל שכל אר"א צריך שיכיר ערכו ולירע שהוא במדרגה קמנה ואעפ"כ הם הי' ברבר זה כעובדי ע"ז ח"ו. כי מה רכס להרהר אחר ציווי השי"ת שצוה להם לכנוס לתוך הענן. אפי' אם אדם ירע

ש"פעים אין לו לב כלל לעבודת הבורא, אעפ"כ צריך אדם לעבוד השי"ת כמו שהוא, והבן:

ת) עורך שמעתי בשמו הק', והנה מצרים נוסע אתריהם (שמות יד) פירש"י ז"ל כאיש אחד בלב אחד, ואמר מהיכן בא להם מרה כזו כאיש אחד בלב אחד, אך זה הוא עיקר הנלות וזאם זי"א נעמ"ן צ"א. דיא יודישע תנועות. והבן:

תא) עורך שמעתי בשמו הק' שלא מצינו בהתורה הק' ששם אחד מהאבות הק'. היו בהקפדה, חוץ אצל יעקב אבינו כתיב (בראשית י"ז) ויחר אף יעקב ברחל, ויחר ליעקב וירב בלבן, (שם לא) ואמר בזה"ל יעקב אבינו האט זיך ניקענט ביזערין, ודבר זה אמר על רבו הק' הרר"מ מקאצק זצ"ל שכמה פעמים ה"י נראה לכ"י כמו שה"י בהקפדה והבן:

תב) עורך שמעתי בשמו הק' שאמר בזה"ל או מען קיקט אן סעודת שבת מיט גראבע אוינין. דאכט זיך או סעודת שבת איז גראָהב, והבן:

תג) עורך שמעתי בשמו הק', במשכן שילה אוכלים קרשים קלים בכל הרואה. ואמר כי שילה ה"י בחלקו של יוסף. ואצל יוסף כתיב (בראשית מט) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין, שיוסף הצדיק בכל המקומות שה"י רואה בעיניו נתקדש המקום ההוא בראייתו. לכן אוכלין קרשים קלים בכל הרואה והבן:

תד) עורך שמעתי בשמו הק'. שכל צדיק ממשיך לעולם כפי ערכו והתנהגותו. שההר"ק הרבי מלובלין זצ"ל מחמת שה"י עשיר ונולד בתולדה בעשירות. משום זה ה"י ממשיך עשירות לעולם כי ה"י רואה

שצו) עורך שמעתי בשמו הק'. מה שאמרו חז"ל (שבת דכ"א): בנס חנוכה. על היונים שטמאו כל השמנים שבהיכל, והקשה הא השמנים לא ה"י בהיכל כלל, ואמר שהכוונה הוא שהיונים ה"י שטמאים המחשבות קרושות של ישראל והמות נקרא בשם היכל והמחשבות בשם שמנים. והבן:

שצו) עורך שמעתי בשמו הק', החודש שבט נקרא ע"ש לשון שבט כהחודש הזה דער גלאננט פֿען פון הימל החידושי תורה מה שאדם יחדש כל השנה, וזהו (ר"ה ר"ב) בש"א באתר בשבט ר"ה ראילות כי האדם נקרא אילן כי האדם עץ השרה (דברים כ) ומחמת שב"ש הם חריפי מפי משום זה ר"ה שלהם קודם רב"ה. באחד בשבט. ולב"ה בטי"ו בו. והבן וועיין בס' הזכות לטי"ו בשבט:

שצו) עורך שמעתי בשמו הק', עה"פ (בראשית רב) כי יפגשך עשיו אחי ושאתך לאמר למי אתה ואנה תלך ולמי אתה לפניך. אמר בזה"ל עשיו שטעלט זיך באלד בא דיא אלף. שפסוק זה מרומז ג' דברים שאמר עקביא בן מהללאל (אבות פ"ג) הסתכל בשלשה דברים דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון, וצריך הבחנה גדולה למי שמסתכל בנ' דברים הנ"ל שלא יהי' מבחי' עשיו ח"ו. כי גם עשיו יוכל לשאול ג' דברים הנ"ל להביא עצבות לאדם. והבן כי עמוק הוא:

שצט) עורך שמעתי בשמו הק', מה שדרשו חז"ל (ברכות דנ"ד.) ואהבת את ר' א' בכל לבבך ובכך נפגך וכו' אפי' הוא גומל את נפשך. ואמר אי"כ הפי' בכל לבבך נ"כ אפי' נמא גומל את לבבך. דהיינו

שיח שרפי קורש

כי במחשבה קל הוא אבל לפתוח פה הוא דבר קשה. והבקשה ליתן פה והבן :

(ת) עוֹד בשמו הק'. מה דאמר בשם אליבא דמ"ר כי אליבא דמ"ר פ' לבו ודעתו, וכן אליבא דמ"ר שכל אחד מדבר לפי דעת שבו ודעת הוא התקשרות ורביקות, ועיקר התורה לברר הדעת שמתוך רוב ידיעות אינו יודע דרך הברור וזה דבר הלכה, והבן :

(תיא) עוֹד בשמו הק'. שפי' השמחה במעונו לזכור שהוא מן השמים כי האהבה תוכל להתפשט וצריך לשתף ליראה. והבן :

(היב) עוֹד בשמו הק', לעולם יעשה אדם עצמו כשור לעור

וכחמור למעט (ע"ז ד"ה תרא"ר פ"ב וזוטא פ"א ופמ"ו) היינו כמו שהשור וחמור אינם מסתכלים במעשיהם אם יפים הם כמו כן אין לו לאדם להסתכל במעשיו אם יפים הם והבן :

(תיג) עוֹד שמעתי בשמו הק'. לפי נח מפני מה הדגים יש להם חן שעולים על שלחן מלכים מפני שלא השחיתו דרכם בדור המבול.

והבן כי עמוק הוא * :

(תיר) עוֹד בשמו הק'. על מאמר חז"ל (פנייה ד"ב) י"ג זמן קהלה לכך הוא ולא צריך קרא לרבויו היינו כשישראל נקבצין למקום אחד זה עצמו תורה הוא ולא צריך קרא לרסון. והבן :

(תמו) עוֹד שמעתי בשמו הק'. על הפירוש ז"ל ב' צו (ויקרא ו) ביותר צריך הכתוב לזרו במקום שיש בו חסרון כיס. אמר שזה קאי על

רואה בעצמו שמחמת עשירות יכולים לעבוד את השי"ת והרה"ק המגיד מקאויניץ וצ"ל מחמת שה' עני ונולד בתולדה בעניות לא ה' רוצה להמשיך עשירות. כי ה' רואה שיכולים לעבוד את השי"ת בעניות והבן :

(תח) עוֹד שמעתי בשמו הק'. שאמר ע"פ' בא, יש בו קדושת חנ הפכה, ובפ' בשלח קדושת שביעי של פסח. ובפ' יתרו יש בו קדושת חנ השבועת קבלת התורה. ובפ' משפטים הוא ר"ה. כי משפטים הוא דינים, ופ' שקלים הוא יוה"כ כמ"ש (שמות ל') לכפר על נפשותיכם ובפ' פקודי נזכר שם נסיעת עמוד הענן רמז לחנ הסוכות שהוא זכר לענני כבוד והבן :

(תו) עוֹד שמעתי בשמו הק'. עה"פ (שמות יד) וירא ישראל את היר הגדולה וכו' ויאמינו ב' ובמשה עבדו לאחר שראו בעיניהם כתיב ויאמינו. ה' צריכין להאמונה. והבן. (א"ה) יעיין בהקדמת הרמב"ם ז"ל נבי נבואה שכ' דאמונה הוא סבור יותר מראיה) :

(תז) עוֹד שמעתי בשמו הק'. השי"ת נתן לנו התורה ונותן בעין יפה הוא נותן. ונותן לו את הדרך שיוכל לבא להתורה. ונתן לכל אור"ה הכח והשכל איך לבא להתורה. והבן :

(תח) עוֹד בשמו הק', אני ד' אשר הוצאתיך (פ' דך) פ' כיון שהוא צריך תוכל לידע ולייחד. והבן, (תט) עוֹד בשמו הק' פתחון פה למיחלים לך (בתפלת ר"ה)

* זאת לא תלאתי תבואה שהדגים לא השחיתו דרכם רק בכך פליג אות י"ט דרש המדרש כל אשר כתרסה ממו פרע לדגים שבים. ומגלה שרבו ונללה"ה מפרש דשיוף לא השחיתו דרכם, מהר"ל :

שיח שרפי קודש

ראוי להוליד, הוציא אותו החוצה והנביאו למעלה מהמבעי, ואמר לו השית' כה יהי' זרעך פי' גם עמחה אתנהג כן, והבן:

ת"ח **עוד** שמעתי בשמו הק'. שאמר ע' השלושה רגלים שהם כנגד הקנאה והתאוה והכבוד לבטלם חג הפסח הוא כנגד התאוה, לחם עוני. חג השבועות כנגד הקנאה. כי חג השבועות הוא עין טובה, היפך הקנאה עין רעה שבין פסח לעצרת מתו תלמידיו ר'ע ובחג השבועות נתקן זה. וחג הסוכות הוא כנגד הכבוד. כמדרשו לי ששמעתי משום שהוא זכר להיקף ענני כבוד. והבן: **ת"ט** **עוד** בשמו הק'. הנה למדנו השית' באומרו (פ' לך) **לך לך מארצך שמקורם צריך האדם לעסוק בכל היכולת אף שאינו יודע אנה הוא הולך ומה הוא ענינו שאם יעסוק באמת בוודאי יודע לו המכושקש מסנו. כענין אל הארץ אשר אראך וכו' :**

תכ **עוד** בשמו הק', כי כל האדם בעצמו ברנע שבא לו הרחור תשובה או רוצה להשליך מעליו כל העולם הזה כי זה סימן ועיקר התנועה ביהודי:

תכא **עוד** בשמו הק' (א) כיצד צריך האדם לנהוג כשיעמוד כבוקר צריך ליישב א"ש כערך שני שעות קודם שישב ללמוד ובתנאי פמ"ב כ' וז"ל לינע מחשבת' להעמיק ולתבונן בנדרות ד' שעה גדולה רצופה כו' וזה צריך לידע ששמן השמים מעכבין את האדם כו' לראות כרי שיקח על עצמו כשור לעול וכחמור למשא כ"ש כשזה קם זה גופל' ובכל היום צריך לילך בשמחה כמ"ש (תהלים י"ט) פקודי ד' ישרים משמחי לב ואם אין מטה לשמות צריך לשמות שהוא יהודי. (ב) שבת כל

ואתו

על המחשבה, כי לאברים המיוחדים יש להם כים לכסות מפני העבירה דהיינו העין יוכל לכסות בת"ך עפעפיו. וכן שאר אברים יוכל לכסותם אבל המחשבה והרחור חסר כים לכסותו, לכן צריך האדם ליותר בו ביותר. וזהו מרומו בהיא העולה. כי העולה באה על המחשבה. והבן כי עמוק הוא:

תמו **עוד** בשמו הק'. שאמר בשם' הרה"ק וכו' הר"ר בונם זצ"ל, למטה גאלרה שבת אצל המועדות (ויקרא כג) ואמר שיש בזה סוד גדול ומי שיגלה זה הסוד יביא חצי הנאולה. ואמר הוא זצ"ל שנראה לו בזה הדרך כמו שמצינו כלי השרת מפני שהם ה' גוף הקדושה בעצמם נאמר בהם (פ' תשא) כל הנוגע בהם יקדש להיות כמוהו שאם נגע שום דבר באותו דבר שנגע בהם גם הוא יקדש, והנה ידוע שקדושות יו"ט תלוי בישראל כמו שדרשו אתם אפיו כו' אבל קדושת שבת קבוע וקיימא והוא גוף הקדושה בעצמה ואינה תלויה בקדושת ישראל אכן הם תלויים בקדושתה שבאמצעותה יכולים לקדש היו"ט שאם יקיימו ישראל את השבת אז יכולים הם לקדש את המועדות כי כבר נגעו הם בקדושת שבת וקבלו הקדושה מהשבת להיות כמוהו ומכאן זה יקדשו הם את המועדים, ולכן אנו אומרים מקדש (אצ"ל השבת) וישראל ותומנים, והבן:

ת"ו **עוד** בשמו הק'. (פ' לך) ויצא אותו התוצה ר"ו הבט נא כו' כה יהיה זרעך כו' ופי' חכמו"ל (ב"ד פמ"ד אות י"ד) שהנביא למענה מן הכוכבים, ואינו מובן כי איך יתכן שהנביאו למעלה מן השמים. אך כוונתם בזה שהנביאו למענה מן המזל כי הנם לפי טבע מזלו לא ה'

שיח שרפי קודש

ואח"כ יוכל לבוא להקדושה כ"ש על ברייתך שחתמת בבשרינו ואח"כ על תורתך שלטרתנו כי זה עיקר:

(תכב) עוֹד שמעתי בשמו הק'. שפ"א אמר בזה"ל. יש שהם

רוצים להיות חשובים אצל האומות.

אבל יוסף הצדיק מדה אחרת היתה

בו, כיון שה' יודע כי תועבת מצרים

כל רועה ז' ה' אומר (פ' ויגש)

לפרעה על אחיו שהם רועה צאן כדי

לרחקם. והבן:

(תכג) עוֹד שמעתי בשמו הק' שפ"א

בתנ הפסח. אמר מה שאמר

חז"ל (פסחים דקט"ו) מתחיל בנגות

ומסיים בשבח שהשית ה' מראת

אותם איך שהם משוקעים ומונחים

תחת השאול תחתית. ואז ה'

צועקים להשית בכל לב וזהו עיקר

הנאוה והבן כי עמוק הוא:

(תכד) עוֹד שמעתי בשמו הק' עה"פ

(פ' תשא) לעשות את

השבת לדרתם. אמר הפ' הוא מלשון

ידע שצריך האדם לדגור בהשבת

דער שבת זאל עם ארום נעמין כמו

שדר בהרייה. והבן:

(תכה) עוֹד שמעתי בשמו הק'. שכל

אוי"א צריך ללמוד היטב

בדין הלכות איך למסור נפשו עבור

קדושת השם ית"ש בכל פרטי

דקדוקים ואביריותו כמבואר בנ"מ

ובהרמב"ם ז"ל (הלכות יסודי התורה

פ"ה) לידע הדינים על בוריו. והבן:

(תכו) עוֹד שמעתי בשמו הק' שאברך

אשר הוא רך בשנים אל

למור תיכף אחר החתונה מסכת גדה

והלכות גדה משום הרהור (א"ה). בודאי

לא ה' כוונת הרה"ק זצ"ל על הרברים

הנצרכים לכל אדם לידע דהיינו

התרחקות בימי גדתה. כי זה חוב

היא לידע כדי להתרחק ממנה כדי

(בכל פרטית):

אחד ואחד מעיד על בריאת שמים

וארץ כמו שאמר ויכולו. וכיון

שמעיד צריך לראות שיהא כשר

לעדות. (ג) על שלשה עבירות הדין

שצריך ליהרג ואל יעבור כידוע וגם

על הרהור הדין כך ולמה אדם שמהלך

ביער ונזלן עומד לנגדו לחרוג אותו

צועק בקול רם וזהו הור ויותר גרוע

כ"ש (רש"י פ' תצא) המחמיא את

האדם קשה יותר מן ההורג ולמה לא

נשמע משום אדם שיה' צועק על

זה. (ד) האדם צריך לעשות הכל

הכוונות בענין המצות כדי שיהא

יהודי. כמו שצונו השם ולא לראות

את עצמו בכל פעם ופעם אם הוא

חסיד כי זה נסות. (ה) צריך האדם

לכטל את עצמו בענין שיהא יהודי

כמו בשעת מ"ת אמרו ישראל נעשה

קורם לנשמע ואז מביא זכו לנשמע.

(ו) צריך כל אדם להוציא מלבו לב

האבן שקורין קרומקיים פון הארץ.

אז יוכל להכניס בלבו דת יהודית

לפי ערך מה שמוציא כערך כן

יכנוס בלבו. האדם רוצה העולם

הזה. וגם רוצה להיות חסיד כי הם

שני הפכים ע"כ צריך להשיך מעליו

עקמימות לבו בדברים מעולם הזה.

(ז) צריך לתקן בימי הספירה עד

קבלת התורה שכל יום ויום נותן

הארה לאדם. לחקנו. וכל אדם

אשר לא ה' פעולה בזה הענין איז

צריך לידע אשר לא ה' לו עדיין

שום פעם יראת שמים. (ח) וצריך

האדם ליגע את עצמו שיהא לו עין

יפה. (ט) צריך כ"א ליקח את עצמו

שיהא לו שארית מ"ט בלבו (את

הענין מיוסף כמה שנאמר ויקח משה

את עצמות יוסף עמו וכו' בלבו הענין

מיוסף כי השבע השביע הוא שבע

שבועות בימי הספירה שצריך לתקן)

(י) צריך כ"א שיקדש את ביתו כ"ש

ב' נחתי איש כי יקדיש את ביתו

תלכו) עוד שמעתי בשמו הק'. מעם
(פ' יחזקאל מ"ה) כה אמר
וכו' שער החצר הפנימית הפונה
קדים יהי' סנור ששת ימי המעשה
וביום השבת פתח פתח וביום החדש
יפתח. באם שהאדם הוא סנור
בששת ימי המעשה מן התאות או
ביום השבת יכול לפתוח לו הפתח
לעבודת השי"ת, והכו':

תלכו) עוד שמעתי בשמו הק'. עה"פ
(פ' יתרו) לא יוכל העם
לעלות אל הר סיני כי העדות בנו
לאמר הנבל וכו', אמר שרצה
משרעה שיחי' דיבור של השי"ת
כגבול החומה. שא יצטרך עוד
לבנין הנבול. והבן:

תלכו) עוד שמעתי בשמו הק'. על
המשנה, (אבות פ"ט)
שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא
אמרו עליו דברי תורה. כתב הרע"ב
ובבהמ"ז שמברכין על השלחן יוצאין
ירי חובתן וחשוב כאלו אמרו עליו
דברי תורה. והמפרשים לא נהירא
לכו כפי' הרע"ב רק צריך ללמוד על
השלחן ממש. וזה"ל כו' היה מיישב
את דברי הרע"ב הנ"ל, ואמר אם
אדם אוכל לפני השי"ת ואח"כ מברך
ברהמ"ז ויודע לפני מי מברך ונותן
הודאה למי שנתן לו המזון אין לך
דברי תורה נזק מה. והבן. פ"א
שמעתי בשמו הק' באופן אחר. שאמר
בזה"ל באם שהאדם לומד הדין של
ברהמ"ז הוא יוצא יד חובת ד"ת
על השלחן ובברהמ"ז עצמו לא יצא,
בתמי':

תלכו) עוד שמעתי בשמו הק'.
שפי"א אמר. בזה"ל

תחילת מאמאשובר חסידים (כי
הרה"ק הרי"ם מקאצק וצ"ל חי' תחילת
איתן מושבו בק"ק מאמאשוב) חי'
כולם ראויים למדיניות גדולי הצדיקים

נאדר

תלכו) עוד שמעתי בשמו הק'. מעם
למנהג שאנו אוכלים כחג
השבועות מאכלי חלב. דאיתא בכתבי
האר"י ז"ל דצריך אדם שיקרא את
ראשו בתער, ולהניח את פאת ראשו
ולא גללה ראשו במספרים. כי ע"י
שיקרא את ראשו בתער ויניח פאת
ראשו ניכר המצוה של לא תקיפו
פאת ראשכם (ויקרא י"ט) ובזה מקיים
המצוה, כן אנו אוכלין מאכלי חלב
ושוהין קצת ואח"כ אנו אוכלין בשר
כדי שהי' גיפור קיום המצוה ל"ת
של איסור בב"ח. ובזה מקיים המצוה.
ומי"ם וזהו ענין מצות הנבלה. והבן:
הכה' עוד שמעתי כמדרסה לי בשמו
הק'. מ"ש חז"ל (קירושין
דכ"א) אצל יפ"ת לא דברה תורה
אלא כנגד יצה"ר הפי' הוא באם
שהתורה הי' אמרה היפ"ת הי'
היצה"ר גדול מאוד כדי לעבור על
איסור תורה. משום זה אמרה התורה
אם חשקת לזקקת לך לראשה, וממילא
היצה"ר מפתח אותו שלא ליסח,
והבן מאוד:

תלכו) עוד שמעתי בשמו הק'.
שמעורת פריעים של
חברת החסידים הוא כמו התענית
של המתנגדים כי עיקר התענית
הוא הכנופיא לחפש ולברוק במעשה
העם אם הם כהונן, ולשוב על
מעשיהם הרעים. ומחמת שנעשה
להם דבר זה לרנילות. לכן החסידים
עשו ותקנו דבר זה ע"י סעודתם
בהתחברות יחד כדי להכניס בלב
חבריהם וראת שמים ותתקן את
דרכיהם. והבן:

תלכו) עוד שמעתי בשמו הק'.
שסאור הי' חביב אצלו

את מין דג הנקרא שלאיען מחמת
שמונה תמיד ברפש ורקק מים (אין
דיא בלאהמט) וגם שמו מעיד עליו
של אין גומריקין של שלאין והבן:

שיח שרפי קודש

תלם) עוד שמעתי בשמו הק'. עה"פ (פ' יתרו) זכור את יום

השבת לקדשו וכו' אמר שלשון זכור הוא לשון התקשרות. לצורך אדם לקשר את ששת ימי המעשה ביום השבת. וזה זכור את יום השבת וכו' ששת ימים תעבוד. שיקשור את ששת ימי המעשה בהשבת קודש. ואח"כ ויום השביעי שבת לך א' וכו' שכאחר ששת ימי המעשה הנ"ל נמנע מזה עוד שבת. וזהו שני שבתות דאמרו חז"ל (שבת דק"ח:) אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין. והבן מאוד: תם) עוד שמעתי, שאחר פטירת

הרה"ק וכו' הרה"ק מקאצק וצ"ל שנשעו להרה"ק הררי"מ וצ"ל, והי' חסיד אחד אשר לא הי' יכול לקבל עליו הדרך החדש אשר הי' אצל הרה"ק וכו' כי לא הורגל בהתנהגות כזו שהי' אצל הרה"ק וכו'. כי אצל הרה"ק הררי"מ מקאצק וצ"ל שמעו תמיד דברים הקשין כנדין, ואצל הרה"ק וכו' הי' דרך אחרת ודיבר עם כל או"א דברים רכים, והתנצל החסיד הזה לפני הרה"ק וכו' בעצמו, שאין נכנס עוד בלבו הדרך הזה. והשיבו בזה"ל, א' גוטער יוד איז דיא הלכה, עם קיטט א נאייער גיטער יוד איז דיא הלכה אזוי, נאחר מען דארף דאס אלטע גוט איין ציא פאקין. וטחמת דאס אלטע איז נישט גוט איין ניאקט דורך דעם גיטער גיט דאס נאייע והבן:

תמא) עוד שמעתי בשמו הק', שעיקר גס הנוכה הי' מה שהיהודים הי' ניצולים ונפרדים מיד רשעי ישראל. וכו' מה שכתב בשמ"ע בגמט בימי מתת'י, נפרט נבורים ביר חלשים, ורבים ביד מעטים ומטמים וכו' ורשעים וכו'. וזוים

נאחר יאם אויג פין דיא וועלט האט וי"א נישאט:

תלה) עוד שמעתי בשמו הק', דהקשה מפני מה מצינו (בשבת דכ"א:) מהדרין בנר חנוכה. יותר מכל המצות. ואמר דהנה קשה כמה הי' צריכים לגס הא הי' יכולים לעשות פתילות דקות והי' די להם הפך של שמן על כל הח' ימים. בלי צורך הגס, אך השית עשה להם גס דהראות להם שכל יצטרכו לשנות לעשות פתילות דקות. רק שיהי' במקרה כדי שיהי' האור יפה ומהודר והי' עיקר הגס בשביל ההידור מצוה. והבן:

תלו) עוד שמעתי בשמו הק' ער מאמר חז"ל (ר"ה דכ"ח.) מצות לאו ליהנות נתנו, פירשי' ז"ל להיות קיומם להם הנאה אלא לעור על צוואריהם נתנו. אמר הפי' שיהי' דהם הנאה מן העור. והבן:

תלו) עוד שמעתי בשמו הק', על הפסוק (פ' תולדות) ותקח רבקה את בנדי עשו וכו' ותלכש את יעקב בנה הקטן הנה באמת לא הי' צריך יעקב לברכת יצחק. כי הוא הי' ראוי מעצמו. אך רבקה ראתה שישראל יהיו כגלות. ואז יהיו רבועים בבנדי עשו ח"ו, ואז צריכים לברכת יצחק, והבן מאוד:

תלה) עוד שמעתי בשמו הק' שפ"א בא למוכה כחנ המוכות, ואמר בזה"ל פאלגטס מיך אין ליינטיג אוועק אלע חסידות'ן אין נעמטיג ענק ציא דעם. עם שמיט דאך (פ' וישב) אזוי, קמה אלומתי וגם נצבה מרת יוסף יש לו קיום זיינס בלייבט ואנחנו מברכין אוור ישראל בגבורה כדי שלא יהי' לבו רואה את הערוה. והשית' עוד שיהי' מפסיק באמת. והבן כי עמוק הוא:

שיח שרפי קורש

דעתו הקדושה להשליך דרך זה, ולאחוז בהתנהגות דרך אחרת, וירד ממרכבה פסיעה אחת מדרך כף הנל תיכף נעשה בעל מדרגה. וירד עוד פסיעה אחת מן המרכבה עד למטה לארץ ה' מנביה כל הרקיעים בכוחו הנדוד א"כ חיוגן כסה נדולה כח ההרחור ברנע אחת וניתח הגמ' הנ"ל, והבן:

תמו (עוד שמעתי בשמו הק' טה שמהנהן הוא, שהעולם הולכים לאכול תיכף אחר התפלה, רחא יותר השכר מחייב לסמור או לעשות מצות ומעט, אך כתיב (ישעי' עז) ידע שור קנהו וחמור אכוס בעליו, ואם ע"י התפלה עוד לא ידע את השי"ת אוי ע"י האכילה הנקרא אכוס בעליו יוכל להכיר ולידע את השם ית"ש, והבן:

תמו (עוד שמעתי בשמו הק'. מה שנוהגין שהחתן עולה לתורה בשבת קודם החתונה, ובשעה שהחתן עולה לתורה מטילין עליו אנונים ושקדים כנהוג, המעם כי אדם שנושא אשה מקבל עליו עול פרנסה כמ"ש חז"ל (קידושין דכ"ט:) רחיים על צוארו, ותנינן במס' אבות פ"ג מי שמקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ. א"כ טראין לו בעת עליית התורה, כאם שיקבל עליו עול תורה. יוסין לו השי"ת פרנסתו בניק"ד כמו האנונים ושקדים שנדילין מעצמן. ופעם אחרת שמעתי כענין מאמר חז"ל עירובין (דכ"ב) מי שליטו קרטא באנסי, והבן:

תמו (עוד שמעתי בשמו הק', שפ"א בש"ק בבוקר פתח את הדלת והביט לביהמ"ד וראה שהחסידים היו יושבים ולומדים בביהמ"ד קודם התפלה. ואמר מהראוי ונכון הי' להתפלל בבוקר תיכף

חדים וכו' כולם היו רשעי ישראל כמשמע ביוסיפין:

תמו (שמעתי שפ"א התנצל חסיד אחד לפני הרה"ק זכ"ר. אודות מעשה המצוות שלו, שאינו עושה כהוגן כפי כוונת המצוות חשיבה להם, והשיב לו הרה"ק. הגה בוודאי באיזה אופן שאיש הישראלי עושה מעשה המצוות שלו ותורתו ותפלתו לא לסגן הוא רק פועל בזה איזה תכלית דמ"ס מצוה הוא עושה אמ"ר באיזה אופן שעושה. דאנחנו דואין שחז"ל קבעו ברכות המצות ואם יוכל להיות שאין המצות פועל כלום. א"כ יהי' כסה וכסה ברכות לבטלה. ובוודאי לא תקנו חז"ל שיח' מכשול לרבים. והבן:

תמו (עוד שמעתי בשמו הק' על מאמר חז"ל (סנהדרין דצ"ז:) אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס. אמר. אם המעות מונח במקום הראוי לה מכוונה בשם כיס. והוא פ"י שאין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס שהמעות יהי' מונח במקום שאין ראוי לה, דהיינו בין האנשים שאינם מהוגנים. שאין עושים צדקה ונמ"ח. והבן:

תמו (עוד שמעתי בשמו הק'. על מאמר חז"ל קידושין דמ"ט:) המקדש את האשה ע"ס שאני צדיק ונמצא רשע חוששין לקדושין שמה תהיה תשובה בלב. דכאורה קשה להבין דהא חיוגן השתא דהוא רשע נמור. וברנע אחר נעשה בעל תשובה בשעת הקדושין. ואמר שמקובל אצלנו שבסי הנעורים של הרה"ק זכ"ר הר"ר אהרן הגדול יצ"ל סקארלין שבכ"ר יום ויום הי' נוסע על המרכבת המשנה אשר לשי"ת בשדה כאחר מן השרים הנדולים. וגם הי' מלוכש מלבושים יפים באחד השרים, ופ"א הי' עולה עד

שיח שרפי קודש

להשי'ת לפיכך יפארו ויברכו לא כל יציריו. אחר שהש'ק בעצמו התחיל לשבח. אז אח"כ ה' יכולים כן היצורים להלל ולשבח להשי'ת. והבן:

(תנ) עוד שמעתי בשמו הק'. על מאמר חז"ל (שבת דכ"א) כשנכנסו יונים בהיכל טמאו כל השמנים וכו' ונעשה בו גס וכו' והקשה למה ה' צריך לנס הא אמרינן (שקלים ד"ג) ורמב"ם הל' פסולי דמוקדשין פ"ט ה"ו כל שטומאתן בפנים שרפתן בפנים והי' מותר להדליק את השכן טמא במנורה שהוא שרפתן בפנים. ותירץ כיון שהיונים טמאו את ההיכל נעשה כן ההיכל חוץ. והקשה א"כ לפ"ז הוי שטמאתן בחוץ ושרפתן ג"כ בחוץ ואכתי מאי ה' צריך לנס. והי' יכולים לשרוף השמן טמא במנורה ממ"ז אי הוי מקום פנים, הוי שטמאתן ושרפתן בפנים. ואי הוי מקום חוץ משום שהיונים טמאוהו, הוי שטמאתן ושרפתן בחוץ. ותירץ בשעה שהיונים טמאוהו ה' ההיכל-מקום חוץ והוי השמן כמו שנמסא בחוץ. אבל אח"כ כשנתחנן ומיהרו את המקדש נעשה מקום פנים. א"כ הוי שטמאתן בחוץ ושרפתן בפנים ואסור, והבן: (תנו) עוד שמעתי בשמו הק'. בריש מדרש רבה

קהלת. עה"פ חזית איש מהיר במלאכתו וכו' מעשה בר' חנינא בן דוסא שראה בני עירו מעלין גדרים וגרבות לירושלים. אמר הכל מעלין לירושלים גדרים וגרבות ואני איני מעלה דבר. יצא למדבריה של עיר וראה שם אבן אחת ושכבה ומיתתה ומירקה וכו' ביקש לשכור פעלים נזרענו לו חמשה בני אדם וכו' עיי"ש. ואמר שמעשה זו נזכר במדרש בהרבה מקומות. להורות כאם שאדם נותן לבו. ונפשו על דבר מצוה לעשור

תיכף בהשכמה בש"ק משום עונג שבת כדי לאכול סעודת שבת, אך אם כוונתם לשמה לזמור וכדי לקיים ומרתם את עזרת לבבכם: (נפ' עקב) מותר כי מילה רוחה שבת והבן. ואח"ז מ"כ כעין זה בס' רמתיים צופים על התרבי"א בשמו הק' (כטו"כ) אם מתפלל בבוקר ואח"כ לומר איזה שעת קודם אכילה הוא ג"כ כנ"ל):

(תמח) עוד שמעתי בשמו הק' עה"פ (כפ' בשלח) ואין מים לשתות העם וירב העם עם משה ויאמרו חנו לנו מים ונשתה וכו'. והקשה מה ה' חטאם שבקשו להם מים. בשעה שראו ה' להם מים. ואמר כי בפסוק שם כתיב ויחנו ברפידים ואין מים לשתות העם וירב העם עם משה וכו' ובפסוק אח"כ כתיב ויצאם שם העם למים וילן העם על משה וכו', עיקר החטא ה'. אשר תיכף כשראו ישראל שאין להם מים אעפ"י שעוד לא היו צמאים. מיד וירב העם, כי אחר הפסוק וירב כו' כתיב ויצאם כו' מוכח מזה שבעת הרוב עוד לא היו צמאים, וזהו ה' החטא. כ"ז שאין אתם צמאים אין לכם לצעוק אפי' שראו בעיניהם שאין כאן מים. אולי בעת הצמאון יתן לכם מים. והבן:

(תמט) עוד שמעתי בעת שהי' הרה"ק וכו' על החתונה הגדולה באסמירא כירוע. אז אמר לו הרה"ק וכו' הרי' אברהם יהושע העשיל יוצי' ממעזיבון. תורה. א. כתיב בתפלת שחרית לשבת וחס השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת וכו' לפיכך יפארו ויברכו לא כל יצוריו. לשום בריאה בעולם לא ה' בכה להתחיל לשבח ולתודות להשי'ת. עד שהיום השביעי הוא ש"ק בעצמו התחיל לשבח

עם הנלוות הורך תיכף הנאולה עמו והבן:

(תנז) **עוד** שמעתי בשמו הק'. על המדרש (פ' תשא פס"ב) בשעה שאסרו ישראל לעשה ונשמע ה' בלכם האץ לעשות את הענל. אמר פי הענין. מה שה' אומרים נעשה ונשמע, ועוד לא היו במדרגה גבוהה כזו. עם איז ניוועזין העכער וויא זייא האבין גיהאלטין, והבן כי עמוק הוא:

(תנז) **עוד** שמעתי שפ"א אמר הרה"ק אורות בשר כשר בלי מירכא (גלאש כשר) יש יונגי לייט שאומרים שעוד אין אנחנו בבחינה כזו לפרוש מהאכורים באכה. אך מה שייכות לומר כן במקום פסיקא דאורייתא שהוא אין במדרגת לפרוש מחשש איסור. והבן:

(תנז) **עוד** שמעתי בשמו הק', שאמר פ"א בחנוכה שאותיות נפש נופריקין גר פתיכת ש"מ וע"י שנתמעט הגר פתילה ש"מ ע"י בא האור. כן אם אדם מעט כל כחותיו בעניני עוה"ז להש"ת כפי מה שנתמעט כחותיו בעניני העוה"ז כן בא לו האור. והבן:

(הס) **עוד** שמעתי בשמו הק'. שהשבעת ימי המשתת הוא יו"ט דהחתן וניתן לו מתנת זו מן השמים והנותן בעין יפה הוא נותן (ב"ב דע"א) ונותן לו את הדרך שיוכל לבוא להשמחה, וגם המשתדלים עם החתן יש להם שייכות וחלק בהשמחה. והבן:

(תמא) **עוד** שמעתי בשמו הק', שאמר להחסידים שה' דוחקים עצמם מאוד על השלחן בש"ק לשמוע ממנו תורה. שאל ירחקו זה את זה וכל אחד ואחד יעמוד על מקומו, ומת שצריך לשמוע ישמע. כתיב

לעשותו. אמר אין בשום אפשרות לעשות מכה שכל אנושי הש"ת יעזור לו שיכול לקיים מחשבתו. כמעשה הגל שהמלאכים העלו את אבנו לירושלים. והבן:

(תנז) **עוד** שמעתי בשמו הק' שה' מפליא מאוד את חתימת יד הקדוש של מוה"ר מינץ. אשר חתם עצמו תחת הכתיבה נאום המרוד וכו'. והבן:

(תנז) **עוד** שמעתי. שפ"א נסע לדרך הרה"ק וכו' ונסע

עמו חסיד אחד מסקורביו. וה' ער אם הדרך הר גבוה מאוד. ובשעה שה' הסוסים והעגלה יורדים מגובה ההר. ה' אותו החסיד מירתת מאוד. פחמת בעיתותא דהר. ואז הביט אותו החסיד בפני הרה"ק, ולא ראה אצלו שום השתנות רק ה' כמקדם בעת שנסעו על עמק השוה. ושאל אותו החסיד הגל מה זה שאין רואה אצלו שום השתנות במקום הזה שהוא מקום סכנה יותר מכל הדרכים שעברו. והשיבו הרה"ק שכן צריך כל אדם להיות בכך רגע בפתר כזה. ואם ה' כן אז אין גפ"מ אצלו. והבן:

(תנז) **עוד** שמעתי בשמו הק'. שפ"א אמר, מה שהשי"ת מבקש מכל אדם מוכרח להיות, אם לא בעוה"ז ידע בעוה"ב ע"י גיהנם וגלגולים. וסיים אי"כ מוטב שיה' ברצון האדם ולא ע"י ההכרח. והבן:

(תנז) **עוד** שמעתי בשמו הק', מה שנקרא שבת כמנחה בעת מעודה שלישית רעוא דרעווין, אמר אם השוה רצון התחתון לרצון העליון נקרא רעוא דרעווין, והבן:

(תנז) **עוד** שמעתי בשמו הק'. על המדרש שיר פ"א ששמות השבטים ע"ש הנאולה נאמרו. אמר

שיח שרפי קודש

דור לדור ישבת מעשיך. מה שהדור יותר אחרון יותר ישבחו מעשי השׁיׁת, והבן:

תסמ) עורך שמעתי בשמו הק'. עה"פ (פ' וירא) צחוק עשה לי א', אם השמחה באה ממדת הרין. אז כל השומע יצחק לי. והבן:

תע) עורך שמעתי בשמו הק'. שאמר שהר"י לוריא הוא האר"י הק' וצ"ר תיקון הומירות אתקינו וכו' לומר קודם הסעודה. ואנו הלואי שנזכה להומירות הנ"ל בכח אכילת סעודת שבת. והבן: תעא) עורך שמעתי בשמו הק'. שאמר בשם הבעש"ט הק' וצללה"ה. אם העולם היו יודעים כמה טוב להיות בראש השנה בביתו לא הי' אפי' טנין אצל הרבי, אך (משלי י"ד) כתיב ברוב עם הדרת מלך. משום זה מיה הוא מן חסידים שמבטלים את עצמם. כדי להיות הדר לפני השׁיׁת אחסיד לייגט זיך אוועק נאייערט עם זאל זיין שיץ פר דעם היימל. והבן:

תעב) עורך שמעתי בשמו הק'. שאמר בתנועה קלה יוכל אדם לקרר את חבירו מעבדות השׁיׁת כי אצל הנחש כתיב (פ' בראשית) אף כי אמר א' מכל עץ הגן וכו'. הנחש אמר לחוה אף כי אמר א'. וואס איז דען או השׁיׁת האט ניואנט. מיד נתקדשה דעתה ואכלה מעץ הדעת. והבן:

תעג) עורך שמעתי בשמו הק'. דמח הוצרך העין בשעת מתן תורה. כמ"ש פ' יתרו והי' עשנו כעשן הכבשן כדי לסמול עיני צרי עין שהי' עיניהם רעים על ישראל שקבלו את התורה, והבן:

תעד) עורך שמעתי בשמו הק'. על סאמר חו"ל (באבות פ"א) אם

פ' בשלח אל יצא איש מסקומו ביום השביעי, והבן:

תסב) פ"א אמר, כתיב (ד"א ב') תרעתים שמעתיים סוכתים. פ"א אפי' מי שהוא עומד על השער אם יטה אזנו לשמוע, יוכל נ"כ הסכת ולשמוע והבן ונענין התורות שהיו דוחקין לשמוע:

תסג) עורך שמעתי בשמו הק'. על מה שאמרו חז"ל (שבת דק"ח:) אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד ננאלו. הם השני שבתות קודם ר"ה. ופ"א שמעתי שבת קודם ר"ה ושבת אחר ר"ה אלו הם השני שבתות והבן:

תסד) עורך שמעתי בשמו הק', (ברכות דכ"ט:) מרובים צרכי עמך ודעתם קצרה, הפ' בשביל שדעתם קצרה לפיכך צרכיהם מרובים והבן:

תסה) עורך שמעתי בשמו הק' הנלות וכו' בנימין. שבת יהודה הם ספרדיים ושבת בנימין הם אשכנזיים:

תסו) עורך שמעתי בשמו הק'. על מה שאמרו חז"ל (סוטה

דמ"ט.) על מי לנו להשען אלא על אבינו שבשמים. אמר, אי"כ מי שידוע זאת. אין חסר לו כלום:

תסז) עורך שמעתי בשמו הק', עה"פ (משלי ח') לשמור

מוזות פתחי. שכל א"א צריך לשמור את פתח השער הנפתח לו מאת השׁיׁת. שיכנוס תיכף בתוך השער מרם שנמנור. ועד השער הלב לא סגור. אז צריך לחזק עצמו בעבודת השׁיׁת. כי אחר נעילת פתח השער קשה מאוד. כמ"ש (תהלים קי"ח) פתחי לי שערי צדק, ותיכף אבא במ אודה ה'. והבן:

תסח) עורך שמעתי בשמו הק'. עה"פ (תהלים קמ"ה)

שיח שרפי קודש

בני גד ובני ראובן. (קיר שין דס"א.)
ובכל דבר שיוכל להתנות תנאי,
צריך שיהי' שיוכל לעשות ג"כ שליח
ובאם שאינו יכול לעשות שליח אינו
תנאי. והנה ביציאת מצרים כתיב
(פ' בא) אני ד' ולא השירה. אי"כ
התנאי במד' והמעשה קיים, והבן כי
עמוק הוא:

תעו) עוֹד שמעתי בשמו הק'. מה
שאוטרים העולם. איך
וועל אוועק ווארפין דיא וועלט. הא
העולם אינו שלו ומה יש לו להשליך
אך מי שיש לו אהבה בלבד, נתון
נפשו וכל אשר לו בעד דבר הנאהב.
והנה ביוסף הצדיק כתיב פ' מקץ
מקודם נשני א' את כל עמלי ואת
כל בית אבי. ואח"כ כתיב הפנימי
א' בארץ עניי. אך מרת יעקב
אע"ה ה'. וישם אפרים לפני מנשה
והבן:

תעו) עוֹד שמעתי בשמו הק', שפ"א
אמר, שהצד"ר נוגב
מהם, דיא האָצער וואָר. אזי מניה
נהם ללמוד ולהתפלל ולהיות חסידים,
כי אז אין נפ"ם אצלו. והבן:

תעו) עוֹד שמעתי בשמו הק'.
שאמר החילוק בין

החוקרים הקדמונים. לבין החוקרים
שבזמן הזה. החוקרים הקדמונים.
אחר שהי' להם אמונה אמתית והי'
רוצים להוכיח גם בחקירות ולברר
בראיות ברורות, הם הי' מביאים
ראיות מן התורה להשכל שלהם.
ואם נמצא להם ראי' מן התורה היו
יודעים שהשכל שלהם אמת הוא,
אבל החוקרים בזמן הזה מביאים
ראיות להתורה. מן השכל שלהם,
נמצא מה שאין מבינין בשכלם
מכחישין את התורה ח"ו. ואמר שכן
נמצא בס' הישר לר"ת שכתב שיש
ראי' שיוכל אדם לסמוך מעט על
השכל שלו. כי גם נמצא בתורה
מצוות

אם לא עכשיו אימתי. אמר כל שעה
ורגע קצוב לאדם לתקן מה שצריך
לו ובכל רגע ורגע תיקון אחר ומה
שצריך לתקן בזו הרגע אי אפשר
לתקן ברגע השני' כי הרגע השני'
צריכה תיקון בפ"ע. וכן כל אדם
צריך לתקן מה שאין חבירו יכול
לתקן עבורו, וזהו פ' אם אין אני לי
מי לי. אם אין אני מתקן בעצמי
את מעשי מי מתקן עבורי, וכשאני
לעצמי, ואם האדם עובר בשביל
עצמו ולא בתוך כלל ישראל מה אני.
ואם לא עכשיו התיקון בזו הרגע
אימתי אני יכול לתקן כי הרגע
האחרת הוא תיקון בפני עצמו והבן.
וד' יזכנו לשוב לפניו באמת ובלב
שלם:

תעו) עוֹד שמעתי בשמו הק', שאמר
מפני מה לא נכתבו

בתורה האיסורי מדות מנוגות וגריעות
כדי לידע להתרחק מהן. והי' צריך
לכתוב בתורה מפורש כמו כל דאין
ועשין. אך מפני שהתורה ניתנה
לאדם השלם במדותיו. באם שיש לו
כל מדות טובות. ונוהר מכל מדות
מנוגות אז הוא כלי מוכן לקבל
התורה, והבן:

תעו) עוֹד שמעתי בשמו הק' שפ"א
אמר תורה בלי ש"ק.

ופתח פה"ק על מה שכתב פרש"י
ז"ל ופ' קדושים) עה"פ אני ד' אשר
הוצאתי וכו' מארץ מצרים על מנת
כן. והקשה הרה"ק אם השי"ת תלה
יציאת מצרים בתנאי, א"כ אם אין
אנו מקיימים התנאי ח"ו, עוד אנחנו
במצרים. ותיכף לא תירץ כלום,
אך בהקעודה שלישית נעת בא
הרה"ק ז"ע וכו' להשלחן פתח פה"ק
ואמר בזה"ל, לא (ניין) (ומי אשר
לא שמע בלי ש"ק את הקושיא
הנ"ל לא הבין מה שאמר הרה"ק
ותירין) כי הנה התנאי נלמד מתנאי

שיח שרפי קודש

נסים ונפלאות. ופ"א אמר עם וואלס שוין גלייך גיוועזין ציא ווייזן נסים ונפלאות דרא נסים ונפלאות וענין שוין פר עלטערט. והבן:

תפד) עורד שמעתי בשמו הק'. עה"פ (תהלים קי"א) זכר עשה נפלאותיו וכו'. הנה בעת שהי' הנסים והנפלאות עוד לא הי' יכולים לפעול כ"כ בנפש. כי עוד היו יכולים להכניס את הנסים והנפלאות בהמבע. אלא אח"כ שהשי"ת עשה מהנסים והנפלאות מצוות. אז יכולים לפעול הנסים והנפלאות בנפש האדם יותר וזהו זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום ד'. והבן:

תפה) עורד שמעתי בשמו הק'. מה שנמצא בשו"ע אורח סי' ש' הדין סעודת מלוה מוכה וכל הסי' הנ"ל אינו אלא רק סעיף אחד לעולם יסדר אדם שלחנו במוצש"ק וכו' והדין סעודת ר"ח בס' תי"ט חייב אדם להרבות בסעודת ר"ח, וגם בכל הסימן הזה אינו רק סעיף א', דין סעודת ר"ח אע"פ שיכול לכוון בשאר סימנים. אך כתבו סעיף א' בסימן שלם, להורות שצריך אדם להזהר בהם ביותר. והבן:

תפו) עורד שמעתי בשמו הק' וכו' עה"פ (תהלים קלט) גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר. הפי'. אם אני יודע שהוא ממך. גם חושך לא יחשיך לי וכו'. והבן:

תפז) עורד שמעתי בשמו הק', מפני מה קורין לעולם פ' במדבר קודם חג השבועות משום דכתיב בפ' במדבר איש על דגלו באותות וכו', כל איש יהי' על מקומו הראוי לו וזה מצות הנבלה והבן:

מוצות השכליות מזה יש ראי' שיש ממש בשכל אנושי. א"כ נראה שהס' הישר לר"ת מביא ראי' מן התורה שראוי לסמוך גם על שכל אנושי, ובאם לא הי' לו ראי' לא ידעין אם יש לסמוך על השכל. והבן:

תפז) עורד שמעתי בשמו הק'. הדיבור של ישראל הוא קודש. לכן כשאמר על איזה דבר שיהי' הקדש. או לשון נדר ושבועה, חזק הקדושה על הדבר ההוא. מחמת הדיבור שלו ונאמר, 'בפ' טטות שכתב שם פ' נדרים ושבועות נכתב אחר גמר כל התורה כי ספר דברים הוא משנה תורה. לתורות שאם אדם עובר בדרך התורה פתחילה ועד סוף נעשה דיבורו של אדם קודש. והבן:

תפא) עורד שמעתי בשמו הק', יש שני דברים מה שהעולם עושים בהיפך ממה שצריך להיות. תנה פרנסה הוא ביר השי"ת. וכל א"ר ארודף אחר פרנסתו ומחשב עצות לעשות כך או כך. ואינו משליך על ד' ייבו, רק עוסק בפרנסתו בכל כחו יומם וליילה. ועבודת השי"ת תלוי ביר בשר ודם כמ"ש (פ' עקב) מה ד' שואל מעמך כ"א ליראה וכו' והכל בידי שמים חוץ מיראת שמים. (ברכות דל"ג:) משליך הכל על השי"ת ורק מזכיר בפה בתפלה ותן בלבנו בינה, אבל אינו עוסק כלל בזה. והבן:

תפב) עורד שמעתי בשמו הק', עד מאמר חז"ל (שבת דכ"ג:) הרניל בנר וכו' היינו שירניל עצמו למצוה שיהי' הוא עצמו תמיד כלי מוכן לקבל המצוה. והבן:

תפג) עורד שמעתי בשמו הק'. שפ"א אמר בזה"ל עם וואלט שלעכט גיוועזין אז מען זאל היינט האלטין דערבאן ציא ווייזין

שיח שרפי קודש

בזה 89

על הכשר. והי' לתמי' ולפלא בעיני כל האנשים שהי' שם וראו את המעשה הנז'. והי' הרה"ק אומר להם מה זה לפלא בעיניכם. הדבר הזה יכול כל אור"א לדע' אם כשר אם טריפה הוא. באם שאדם מקבל על עצמו קודם אכילה. אם יש ח"ו דבר איסור בתוך המאכל שאוכל. שיחנק באכילה זו. או מודיעים אותו מן השמים אם טריפה הוא כדי להתרחק מהאיסור. והבן:

תצא) עורך בשמו הק', כתיב (תהלים ק') לא אנחנו. ויש קרי' וכתוב לו בווא"ו במזמור לתודה. ופ' שהכל אחד כי כל מה שהאדם לא אנחנו. ר"ל בפני עצמו אינו כלום כך הוא לו אנחנו ר"ל להשי"ת. והבן:

תצב) עורך שמעתי בשמו הק'. מה שמנהג בין החסידים לעשות סיום מסכת בהט' ימים שמן ר"ח אב עד ט"ב. ואמר משום שביה"ק נחרב משום שנאת חנם שהי' ביניהם (יומא ד"ט) ובמס' שבת (דף ק"ח), אמר אביי תיתי לי דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכת עבידנא יומא טבא לרבנן. חזינן דאחד מרבנן דמיים מסכת החבירים הי' עושים הסעודה. ושמתין זה עם זה וזהו הפך שנאת חנם ומשום שבימים אלו הי' החורבן משום שנאת חנם. לכן עושים הסיום תיקון לזה. והבן:

תצנ) עורך שמעתי בשמו הק'. מה שפרש"י ז"ל (פ' האזינו) עה"פ וידבר ד' אל משה בעצם היום הזה, בשלשה מקומות נאמר בעצם היום הזה נאמר בנה בעצם היום בא נח ונז' במראית אורו של יום. לפי שהי' בני דורו אומרים בכך וכך אם אנחנו מנישין כו' במצרים נאמר (שמות י"ב) בעצם היום הזה הוציא

דחפ) עורך שמעתי בשמו הק', על מה דכתב הסור עריה פגלחין זקנם, אמר, ששס"ה ימים בשנה הם כנגד שס"ה ל"ת שבתורה וכל יום הוא כנגד ל"ת א'. ועריה הוא כנגד לאו לא תשחית פאת זקן, (פ' קדושים) ובזמנים הקודמים היו יודעים באיזה מקומות שבזקן הם הפאות והי' מצוה לגלח שאר השערות הזקן ולהניח הפאות שהי' ניכרין ובוזה הי' מקיים המצוה של הל"ת לא תשחית. אבל עכשיו אמר משום דאין אנו מכירין ויודעין איזה הן הפאות וא"ה. עיין בשערי תשובה אות ע"ח בדיון השחתת הזקן. וז"ל שם ועיקרי פרקי הפאות לא נודע מקומם איה כו' וכן אמר לענין מה שאנו אוכלין מאכלי חלב בחג השבועות ואח"כ בשר. משום שביום חג השבועות הוא כנגד. לאו לא תבשל גדי בחלב אמו (פ' משפטים) ובוזה מה שאנחנו מרחיקין א"ע ומבדילין בין חלב. לבשר. בזה הוא ניכר קיום המצוה של לא תבשל וכו'. והבן:

תפט) עורך שמעתי בשמו הק'. שפ"א אמר, שאל תחשבו. אם שהדור גדול צריכים להרבי גדול, ודור קטן. די להם דבי קטן. לא כן הוא. אלא ההיפך כי יותר שהדור המה קטנים ושפלים צריכים להרבי היותר גדול. כמו החולה, כל מה שהוא מסוכן ביותר. צריך להרפוא מוטחה ונגדל ביותר, והבן:

תצ) עורך שמעתי שפ"א בעת שהרה"ק וכו' הי' יושב דאכל הסעודה עם החסידים היושבים לפניו. והובא לפני הרה"ק הרוטב והי' מהפך בכף תוך הרוטב אילך ואילך ולא הי' אוכל. והמסובים נ"כ לא אכלו. סתם שראו שהרה"ק לא יאכל. ובתוך כך נתעורר שהי' שאלה

שיח שרפי קודש

מיר. אז ער קען שוין פר נעמין כבוד אויך. וזה עצמו כתב יוסף הצדיק ליעקב אבינו. כמ"ש (פי' וינש) והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים. והבן:

תצו) עוד שמעתי בשמו הק'. על מאמר חז"ל (ר"ה דכ"ה): יפתח בדורו כשמואל בדורו. הפי' יפתח בדורו דער וואהם עפינט אין זיין דור, ופ"א שמעתי מדברא כתיב פותח. אלא יפתח, פי' הוא עצמו. ער ווערט גיעפינט אין זיין דור. והבן:

תצו) עוד שמעתי בשמו הק'. שפ"א אמר. יהי נסיונות לאלפים ורבבות שלא יהי באפשר לסבול (אויס ציא האלמין) ווער עס וועט זיך נישט אן גרייפן דער פויער וועט זיין פר פאלין ח"ו, כי בשעת נסיון אי אפשר לעמוד עליו אם לא שיהי' מוכן מקודם. ונסיון אינו אלא פראבע. לידע מה שנמצא בתוך פנימיות הלב. וכל מחשבת לבו שהי' לו עד עתה. כמו שעיקר הפראבע הוא לידע מהו הדבר הזה אם כסף או זהב או שאר מתכות (אם החשבונות שחשב הסת' מכוונים) כמו כן יהי' הנסיונות. והבן:

תצו) עוד שמעתי בשמו הק' על מאמר חז"ל. (שבת דרי"ד): בשעה שתיקן שלמה עירובין ונסילת ידים יצא בת קול ואמר אם חכם בני ישמח לבי גם אני. וצריך להבין מה חכמה יש כאן. ואמר הפי', עירובין הוא שצריך אדם להיות מעורב עם הכל, ונסילת ידים הפי' הוא. שצריך להיות האדם מוכרד ומפורש מן העולם (אויס גנימטען פון דיא וועלט), וזה הוא חכמת גדולה להיות מעורב עם הכל. ומפורש ומוכרד מהם. והבן, שעמוק הוא:

עוד

ד'. לפי שהיו מצרים אומרים בכך וכך אם אנו מרגישין וכו' אף כאן כמיתתו של משה נאמר בעצם היום הזה לפי שהיו ישראל אומרים בכך וכך אם אנו מרגישין בו אין אנו מניחין אותו כו'. והקשה הרה"ק בשלמא בנח. וביציאות מצרים נחא שהי' אומרים שלא הי' מניחין. אבל במיתתו של משה איך לא הי' מניחין אותו למות, ואמר שפי' הוא שישאל הי' אומרים שלא הי' מניחין כו' מפני שכל ישראל הי' מתעצמין בכל כחם להתפלל עניו. ובתפלתם הי' מבטלין הגזירה. תראה להם הקב"ה שגזירה קשה הוא שאין יכולים לבטל אפי' בתפלת כל ישראל. והבן:

תצו) עוד שמעתי בשמו הק'. נעשה ונשמע לשון רבים (כפ' משפטים) דהא כל אחד ואחד הי' מדבר בעדו והי' צ"ל אעשה ואשמע. אך מחמת עריבות ומתיקות התורה שהי' חביבה אצלם. הי' מקבל כל א"א ער עצמו שנעשה ערב בעד חברו, והבן:

תצו) הנה בעת התחונה הגדולה באומטילא אשר נתקבצו שם צדיקים גדולים וקדושים, ובראשם הרה"ק וכו' הר"ר אברהם יהושע העשיל ממעזיבון זצ"ל, גם עיינו שם אורות התנהגות הרה"ק וכו' הר"ר בונם זצ"ל והחבריא קדישא, ואז שלח הר"ר בונם זצ"ל את תלמידו הרה"ק וכו' הררי"מ מגור זצ"ל שעור הי' רך בשנים, להתוכח עם הצדיקים הג"ל כידוע. ומשם שח מכתב לרה"ק וכו' הר"ר בונם זצ"ל לפרשיסחא. שכבוד גדול עשאו ל הצדיקים הג"ל ואז קרא הרבי ר' בונם זצ"ל להתבריא קדישא, ואמר להם בזה"ל עמץ ונהט וואס דער יונגער מאן שרייבט

שיח שרפי קודש

(תקריב), והי' נחת רוח לפני המלך וכשראו השאר שרים שנתקב הענת נחת רוח לפני המלך, אז מחמת קנאה ושנאה עז ידיר נפש המלך. עשו גם המה עונות יפות ושלחו לפני המלך. הנם שידעו היטב שאין דומה מתנתם למתנת אוהב המלך. כי הוא הי' עשה את העונה בכל מסהנפ, מ"ט היו עושים גם המה כן כדי לקרר את מתנות האוהב. כמו"כ נמרוד הי' מענה קרבנות ועשה כמעשה ישראל אשר עולים קרבנותיהם לריח ניחוח לפניו ר'. כי גם קודם מ"ח הי' ישראל מקריבין קרבנות, כגון נח. וועיין רש"י פ' וירא, בפסוק אחר הרברים האלה! וכגון נמרוד לקרר ולקלקל ולתפריד את אהבה הדבוקה בין ישראל לאבינו שבשמים. עם קרבנותיו ובנין מזבחות אשר עשה. וזה כוונת הא"ע ומסוק קושיות הרמב"ן ז"ל. והבן מאוד וא"ה, ואולי גם זה הי' כוונת בלעם ובלק בהקרבת קרבנותיהם:

(תקא) עורך שמעתי בשמו הק'. על מאמר חז"ל (ביר פנ"ח) ר"ע הי' יושב ודורש התחילו להתנמנם, ביקש לעוררן אמר מה ראתה אסתר למלך עז קב"ז מדינה. תבוא בת בתו של שרה שחיתה קב"ז שנים ותמנון על קב"ז מדינות. וצריך להבין היא, דברים הללו עוררן משנתן. ואמר הרה"ק דרבר זה הודיע להם. דראינו משום ששרת חיתה קב"ז שנה משום זה מלכה אסתר עז קב"ז מדינות א"כ החשבון הוא בעד כל שנה מדינה אחת. ולפי חשבון יוכל להיות לכ"כ שבוע עיר אחת ולכל שעה עכ"כ כפר אחד אשר עולה לשווי' כמה וכמה אלפים. א"כ בעת אשר אדם ישן מעט יוכל להפסיד כמה אלפים. משום זה נתעוררו משנתן, והבן:

עור

(תצט) עורך שמעתי בשמו הק', על מאמר חז"ל (פתובות דנ"ג) אלמלי נגדוהו להנניא מישאל ועזרי' הוי פלחו לצלמא, צריך להבין מה הוצרך הנג' להביא זאת המאמר דוראי לא לנגותן אמרו ח"ו להודיע לנו את זאת. אך השמיענו עם שאין הקב"ה בא במרונאי עם בריותיו. (ע"ז ד"ג), ולא ינסה השי"ת את האדם בנסיון שאין יכול לעמוד בו. כיון שנלוי לפניו ית"ש אם הוי נגדוהו הוי פלחי לצלמא לכן לא ניסו בזה. רק בשריפות אש, כמו"כ בכל אדם שכל הנסיונות שעברו עליו. הם נסיונות כפי ערכו היכול לעמוד בהם. והבן:

(תק) עורך שמעתי בשמו הק', ליישב קושיות הרמב"ן על האבן עזרא, במה שפירש בפ' נה עה"פ ונמרוד נבור ציר לפני ר' כתב שם האבן עזרא שנמרוד החל להיות נבור על החיות לצוד אותם ובונה מזבחות ומעלה אותן החיות עולה ד'. והקשה עליו הרמב"ן ז"ל איך הצדיק הרשע דמעיקרא שהרי אבותינו ז"ל ידעו רשעו בקבכה עיי"ש, ומיישב הרה"ק וכו'. בדרך משל למך שהי' לו שרים ונכבדים ובתוכם הי' לו שר אחד אוהב נאמן לו, והשר ההוא הי' רוצה לכבד את המלך באיזה דבר חשוב למתנה, ולא הי' לו במה לכבד כי כלום חסר בבית המלך וענה בדעתו לעשות עונה יפה, והי' עוסק בהעונה הזו בכל כחו וכוונתו במסהנפ כרי שהי' ראוי להביא לפני המלך, ויהי כאשר הביא את העונה לפני המלך וכראות המלך את עונת אוהבו הנאמן בבריותו. אז הבין המלך שוראי דבר חשוב הוא זה. ולא על מעט קמח כוונתו רק נתן כל כחו ונפשו לעשותו יפה כראוי למלך וכענין ונפש כי

שיח שרפי קודש

בדאי ה' לו טעם שלו. אך הנשיא השני שהקריב נ"כ הקרבנות כמו נשיא הראשון. ע"ז פירש' ז"ל שהנשיא השני לא ה' כוונתו לעשות כמו הראשון. נאהך ציא טיען. רק ה' לו טעם אחר אע"פ שהביא הקרבנות אלו כמו חבירו. אבל חכונת לא היתה אחר עם חבירו. וכן במדרש נתן טעם לכל נשיא בעצמו. לומר הנם שהביאו קרבנותם בשוה עכ"ז לא ה' בדעתם לעשות כמו מעשה חבירו דוקא רק כל אורא ה' לו טעם בפ"ע. והבן: (עיין לעיל אות ח' בדומה לזה על דיוק זה קרבן כו' עיי"ש):

תקן) עורך שמעתי בשמו הק',
בהגדה של פסח.
חכם מה הוא אומר כו' אף אתה אמור לו כהלכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן, הפ' הוא כמו שאין מפטירין אחר הפסח במזון שלא לבטל טעם מצה ופסח. רק צריך שיה' נשאר בפיו טעם מצה ופסח. כמו כן צריך אתה להבינו טעם שאכלו מה העדות והחוקים והמשפטים שיה' טעמו נשאר בפיו לעולם. והבן:

תקח) עורך שמעתי בשמו הק',
מה שקורין רות בשבועות, משום דאמרו חדיל (יבמות דס"ט). משום אותה הצדיקית נתחדשה הלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית והוי כעין קבלת התורה שנמסר התורה לחכמי הדור לדרוש בהבנתם. והבן:

תקט) כתב לי ש"כ הרב ר"ג הכהן
שליט"א האבר"ק קאליביעל,
שפ"א בעת רד היום בער"ה ה' אצנו חסיד מופלג א' אמר לו בזה"ל דע כי ברנע זו יכולין עדיין לתקן כי השנה. ע"י תשובה אמתת סתוך עומק הלב. ע"כ

תקב) עורך שמעתי בשמו הק'. מה
שמקורם היו הנשים מובלות במקואות הקרים. משום זה יולדו להם בנים שהיו מוסרים גפשמ על קדושת השם ית"ש. והבן:

תקנ) עורך שמעתי שפ"א אמר וכו'
לחסיד אחד בזה"ל וואהם איז דען. אם מנגל' את עצמו עשרים שנים תחת הספסלים עד אשר יודע לו מהו א חסיד. והבן:
תקר) עורך שמעתי בשמו הק' שפ"א
אמר בזה"ל דער עיקר איז דיא האַרץ וואָרד. יוסף ה' מסלם בשער' (פ' וישב) ער האט זיך גינדייט אין דיא האער וואהר, והבן כי עמוק הוא (א"ה). ואולי זה הפ' מה שאמרו חז"ל וסביביו נשערה מאוד הקב"ה מרקדק עם צדיקים כחוט השערה):

תקה) עורך שמעתי בשמו הק'. על
מאמר חז"ל (גדרים ט'
ע"ב) פ"א בא אדם אחד מן הדרום וראיתיו שהוא יפה עינים כו' אמרתי לו בני מה ראית להנחית שערך זה הנאה. אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעין וגסתכלתי בבכואה שלי ופחו עלי יצרי ובקש למורדני מן העולם כו' אמר הרה"ק בזה"ל דער יונגער טאן כשראה את עצמו בבכואה כשהוא יפה עינים כו' ופחו עניו יצרו. מיד צעק בקש למורדני מן העולם. והבן:

תקו) עורך שמעתי בשמו הק'.
בפ' נשא בענין הנשיאים כתב דש"י ז"ל הטעם בנשיא השני קצרת לסף אחת מנין אותיותיו בנימ' תתק"ל כמנין שנותיו של אדם הראשון ונתן טעם על כל קרבנות של נשיא השני. ולא כתב שום טעם על נשיא הראשון, ואמר שהנשיא הראשון

מז 88

שיח שרפי קודש

לב האדם נכון ובטוח אל השׁיׁת
יעזור לו ויסייע לבוא לטהר וזוכה
אח״כ ע״י זה לגנוי ברכות בכל
הענינים שמע בני לקולי ויטב לך
דברי א״ו הק' יצחק מאיר:

להחסידים אודות תתונה
של נכדו

תקין בעזׁהי להחסידים. הנה
ויכני השׁיׁת בחסדו
וברחמיו המרובים להניע לשמחת
חתונת נכדי חתן המופלג כו' יעקב
משה שיחי' בהרבני המופלג מ״ה
אהרן פנחס נ״י חתן בני הרב
המנוח מ״ה אברהם מרדכי זכור
לשוב ויהי' החתונה בעזׁהשׁיׁת עב״נ
הכלה בת הרב כו' מ״ה לוי יצחק
נ״י אבר״ק ווארקי יום ג' אדר ב'.
יתן השׁיׁת ויהי' לסוג טוב ולהצלחה
ואקרא לאהובי ורעי לשמוח בשמחתינו
כמנהג ישראל אשר מסתמא הוקבע
כדי להרגיל עצמו להיות שמח
בשמחת וטובת חבירו לקיים מ״ע של
ואהבת רעך כו' (פ' קדושים) ותזכו
לשמוח בשמחת בניכם ובני בניכם
בכל שמחה של מצוה ולהתברך
בכל מיני ברכות. ירדכם דו״ש
יצחק מאיר.

מכתב מהרה״ג וכו' מ״ו שמעון
סופר וצ״ל האבר״ק קראקע לבנו
מק״ק ווארשא להסתופף תחת צל
קודש הרר״מ מגור וצ״ל
ובתוכו רצוף מנ״י שכתב
הרר״מ וצ״ל להרה״ג מ״ו
שמעון סופר הג״ל.
תקיד) שלום וברכה לאהובי בני
וכו' נ״י בק״ק
ווארשא. תמול קבלתי מכתב מקדוש
ד' מכתב הנאון האמיתי בוצינא
קדושא הרב יצחק מאיר שיחי'
תראה

ע״כ שמעתי בשם הה״ק הרר״ם
וצללה״ה מגור וייע ועכ״א:

מכתבים שכתב הרה״ק
וכו' הרר״מ מגור וצללה״ה
לנכדיו:

תקין יי' תראה להתמיד בלימודך
שתהי' מחשבתך

קבוע בתורה תמיד ולבדך בכל יום
ברכת התורה בבוקר בלב שמח על
שזיכנו השׁיׁת ונתן לנו תורה חביבה
מכל. שמהשׁיר נתאוו, ולבקש
סהשׁיׁת לשמור אותה ולקיימה
כראוי ותשמור מאוד המחשבה שלמנפה
ח״ו כי זה עיקר האדם ולבקש
ולטהר עצמך והימים ימי ביכורים
ושנות חיים אשר חכחות והמדות
ערן בידך לנשותה למה שיש צורך
לקנות בהם חיי עולם הבא ועבור
השמירה נותנין אח״כ שפעות ברכות
עד בלי שיעור, ע״כ:

תקיא) (ג) מכתבך קבלתי יתן לך
השׁיׁת שכב טוב ולב טוב

פתוח תורה ולעבודה ותשליך מעליך
כל המחשבות המורדות וכאינו נעשית
בר' חדשה כמו שתקב״ה מחדש
בטובו בכל יום מעשה בראשית
ומחזיר נשמות בני' בכל יום
בהתחדשות עיני יכוין ליקח עצמו
לעבודת השׁיׁת ויראתו וד' יעזור לך
בכל הענינים כחפץ וקינד.

הק' יצחק מאיר

תקיב) (ג) הנני להודיעכם משלומינו

הטוב ב״ה ואבקש
ממך מאוד שתראה להתמיד בלימוד
להיות קבוע בתורה ולשמור המחשבות
סגולים כי זה עיקר האדם וימים
ימי ביכורים שנות ימי האדם שיכוין
לקנות בהם חיי עולם הבא ועוה״ז והמדות
והכחות עדיין ברשותך להטותם לדרך
הישרה ואז נראה שזה מעט יהי'